Aydınlık
Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!
SALI 24 HAZİRAN 1980
10 LİRA

büyüteç MUSTAFA ÖNEŞ'İN İLK YAZISI
«Çocuk-Şiir (1)»
BUGÜN SANAT SAYFAMIZDA

YORUM

Kadayıfın altı

DEMİREL ve Erbakan dün beklenenden çok uzun bir görüşme yaptılar. Erbakan, görüşmeden sonra yaptığı açıklamada, "Milletin inleyen sesine kulak vermememiz mümkün değildir" dedi. Bu açıklamadan da anlaşılacağı gibi, Erbakan görüşmede Demirel'e, "milleti inleten bir hükümet olduklarını" uzun uzun anlattı. Zaten 16 şart bu değerlendirme temelinde ileri sürülmüştü.

Demire' ise, açık ve kesin bir tutum aldı. Bir kere "16 şart"ı reddetti ve gerekirse hükümeti bırakmaktan çekinmeyeceğini masanın üzerine koydu. Demirel, görüşmeden çıktıktan sonra, "Kafi destek bulamazsak, koltuklara yapışmayacağız" diyordu. Başbakan, Erbakan'ın "milleti inletme" iddiası karşısında, "Milleti inletiyorsam ben inletiyorum, sorumluluk bana aittir' demeye getiriyordu. Böylece AP Genel Başkanı MSP'nin bu hükümetin yaptıklarından sorumlu olmayacağını açıklayarak, deste-

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Demirel "16 şart"ı reddetti

Demirel:

«Başka partilerin programlarını gerçekleştirmek için hükümet olmadık. Kafi destek olmazsa, koltuğa yapışmayacağız»

Erbakan:

«Milletimizin inleyen sesine kulak vermememiz mümkün değildir...Başkanlık Divanında görüşerek tutumumuzu açıklayacağız»

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan ile Başbakan ve AP Genel Başkanı Süleyman Demirel arasında dün beş saat süren görüşme sonunda, Demirel, Erbakan'a hayır dedi. MSP'nin bundan sonraki kararı ise hükümetin geleceğini bağlayıcı hale geldi.

MSP'de karar saati

- Ecevit: Yöneticilerimizin can güvenliği yoktur. Hükümet görevi bırakarak "Birlik ve Barış Hükümetinin" yolunu açmalıdır.
- Asiltürk: "Seçim emniyetini sağlasınlar, hemen erken seçime gidelim"
- CHP, Cumhurbaşkanı adayını bugün belirliyor. Muhtemel aday Sırrı Atalay.
- CHP'nin gensorusu bugün Mecliste oylanıyor. Mecliste çoğunluk sağlanırsa MSP çekimser kalsa bile gensoru gündeme alınacak.

ANKARA (ÖZEL)

AP azınlık hükümetinin geleceği açısından büyük önem taşıyan AP ve MSP Genel Başkanları arasında dün yapılan beş saatlik görüşmede anlaşmaya varılamadı. Şimdiye kadar iki siyasi lider arasında yapılan en uzun görüşme olan ve saat 10.30'da başlayıp 15.30'da biten görüşmeden sonra MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, "Milletimizin inleyen sesine kulak vermememiz mümkün değildir" derken AP Genel Başkanı Süleyman Demirel "Parlamentoda arkamızda kafi destek olmazsa koltuğa yapışmayacağız" şeklinde konuştu.

İki liderin anlaşamamasından sonra şimdi dikkatler bu sabah yapılacak MSP Grup toplantısına çevrildi.

Bugün Millet Meclisinde görüşülecek olan, CHP'nin AP azınlık hükümetine karşı verdiği gensorunun gündeme alınması tartışmasından önce biraraya gelecek olan MSP Grubu gensoru konu-

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Adana'da biri er olan 10 kişiyi yaralayan 16 komando yakalandı

Adana Sıkıyönetim Komutanı Bölügiray: «K.Maraş davası maksatlı kişilerce gölgelenmek isteniyor»

- "Kahramanmaraş davası hakimleri büyük bir feragatle, insanüstü gayret ve cesaretle her türlü olumsuz etkiyi dikkate almaksızın takdire değer bir görev bilinci içinde çalışıyorlar"
- "Emniyet Müdürü Yurdakul'un şehit edilmesi olayının özel gayret ve önlemlerle ortaya çıkarılması için İçişleri Bakanlığına 6 ay önce uyarıda bulundum."
- Bölügiray, Adana'ya yansız, dürüst ve otoriter bir emniyet müdürü atanmasını istedi.

ADANA (ÖZEL)

6. Kolordu ve Adana Sıkıyönetim Komutanı Korgeneral Nevzat Bölügiray düzenlediği basın toplantısında çeşitli konulara değindi ve Kahramanmaraş davası sonucunun maksatlı kişilerin yaydığı söylentilerle gölgelenmek istendiğini söyledi.

6. Kolordu Karargahında gazetecileri kabul eden Bölügiray etkin önlemlerle toplum olaylarının tansiyonunun düşürüldüğünü devlet otoritesinin hakim kılındığını, ancak vur-kaç olaylarının tüm önlemlere rağmen önlenemediğini belirtti.

ADANA EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜNÜN DURUMU

Emniyet örgütündeki nicelik ve nitelik yetersizliğine dikkat çeken Bölügiray, "1950'de çoğulcu demokrasiye geçiş döneminden itibaren, özgürlüklere ve gelişen düşünce akımları ve nitelik değiştiren olaylara paralel olarak emniyet örgütü yeniden düzenlenmeliydi. Bu yapılmamıştır. 1968'den sonra ise giderek tırmanan anarşi ve terör karşısında emniyet örgütü iyice yetersiz kalmıştır" dedi.

Bölügiray, "Adana emniyetinde görev yapan polis ve amirlerin sayıca az, uzmanlıktan yoksun

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

Eski İçişleri Bakanı

Güneş: "Terör, ancak AP-CHP işbirliği ile önlenebilir"

- AP Grup Başkanvekili Oğuz Aygün ise, CHP ve AP koalisyonu gerçekleşse bile anarşinin önlenmesi için teşhiste ittifak sağlanması gerektiğini söyledi.

ANKARA (GHA)

CHP Sakarya Senatörü ve eski İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş, son günlerde giderek artan anarşi ve terör konusunda GHA'ya verdiği özel demeçte, "Terör bu hükümet döneminde hem nitelik değiştirerek hem de kapsam genişletilerek yaygınlaşmış daha tehlikeli düzeye ulaşmıştır" dedi. AP Grup Başkanvekili Oğuz Aygün ise AP-CHP koalisyonu kurulsa bile anarşiyi önleyebilmek için teşhiste ittifak sağlanması zorunludur" dedi.

Senatör Güneş bu konuda verdiği özel demeçte şunları söyledi:

"Sayın Demirel, muhalefet döneminde şiddet olaylarında ölen insanların sayısı artıyorsa, terör tırmanıyor ve hükümet başarısızdır ölçülerini kullanıyordu. Hemen bütün açıklamalarıyla ölü sayısının çokluğundan şikayet ediyor, mezarlık ve kan gölü şikayetleriyle bu durumu istismar da ediyordu.

"Bu arada Demirel'in 'Kurtarılmış bölge rezaletine son vereceğiz' iddiasına değinmek istiyorum:

(Devamı sa. 6 sü. 5'de)

Eski İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş, terörü önlemek için AP-CHP işbirliğinin şart olduğunu, AP Grup Başkanvekili Oğuz Aygün ise, önce teşhiste birleşmek gerektiğini söyledi.

Haber için gitti gözaltına alındı

Kartal'da gözaltına alınan muhabirimiz Gülseren Mendekli (sol başta) gazetemizin diğer çalışanları ile birlikte.

Muhabirimiz Mendekli 9 gündür gözaltında

HABER MERKEZİ

15 Haziran günü Kartal'da bir asteğmen ve bir erin öldürülmesi ile sonuçlanan olaylar sırasında gözaltına alınan muhabirimiz Gülseren Mendekli, emniyet ve sıkıyönetim yetkililerine yaptığımız bütün başvurulara rağmen 9 gündür gözaltında tutuluyor.

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

Venedik Zirvesinin son gününde ekonomik meseleler görüşüldü

- Batılı liderler, Sovyetlerin Afganistan'dan asker çekme kararının bütün birliklerin tamamen çekilmesine kadar bir anlam taşımayacağını belirttiler.
- Sanayileşmiş ülkeler petrol konusunda OPEC'le görüşmelere oturmak istiyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

VENEDİK'te sanayileşmiş 7 Batı ülkesinin zirve toplantısının ikinci ve son gününde Batılı liderler ekonomik meseleleri ele aldılar.

Zirvenin ilk günü ise Rusya'nın Afganistan'dan birlik çekeceğini açıklaması üzerine alınacak tutumu tartışmakla geçmişti. Bu konuda yayınlanan ortak

(Devamı sa. 6 sü. 1'de)

Şişli'de lokantada yemek yiyen polisler tarandı: 1 polis öldü

- Antbirlik'e ait işçi otobüsü tarandı; iki işçi yaralandı.

HABER MERKEZİ

ŞİŞLİ Hürriyet Mahallesinde dün saat 12 sıralarında bir köftecide oturmakta olan bir polis ekibinin taranması sonucu 1 polis öldü, 4 kişi de yaralandı.

Şişli Emniyet Amirliğine bağlı bir ekip dün öğle üzeri Hürriyet Mahallesi girişinde Yurt Sokak ile Eğitim Sokağın kesiştiği köşedeki semt köftecisine geldiler ve içeri girerek oturdular. Bu sırada bir el arabası ile seyyar satıcı görünümünde köfteciye gelen 4 kişi, içeri girerek yemek yemektte olan polis ekibini taradı.

Açılan çapraz ateş sonucu polis memuru Necdet Neme, Kamil Özkan ve bekçi Davut Aytekin ile o sırada içerde oturmakta olan Derviş Uyanıker adlı şahıs yaralandılar. Yaralı polis Necdet Neme tedavi edilmek üzere Okmeydanı SSK Hastanesine kaldırılırken yolda öldü. Şişli Hastanesinde tedavi altına alınan polis memuru Kamil Özkan'ın durumunun ağır olduğu, bekçi Davut Aytekin ile Derviş Uyanıker adlı vatandaşın ise hafif yaralı oldukları bildirildi.

Saldırıyı düzenleyen 4 teröristin getirdikleri el arabasında yapılan aramada 1 adet otomatik

(Devamı sa. 6 sü. 6'da)

BAŞYAZI

Hükümet sorunu

Doğu Perinçek

HÜKÜMET sorunu gene gündemdedir. Gazeteler sık sık partilerin Millet Meclisindeki güçlerini gösteren tablolar yayınlıyorlar. Yaygın olan kanı, hükümetlerin Meclisteki sandalye sayısına dayanarak kurulduğu ve ayakta durduğudur. Parlamento aritmetiğinin belli sınıf eğilimlerine ve ihtiyaçlarına göre değişebileceği pek dikkate alınmamaktadır. Oysa son birkaç yılın olayları bile bu konuda oldukça öğreticidir.

1977 Haziran seçimlerinin çıkardığı aritmetik, CHP'nin tek başına hükümet kurmasına yetmiyordu. Ama o sırada rüzgar MC'ye karşı ve CHP'den yana esiyordu. Bu nedenle Demirel'in yeni bir MC denemesi aritmetik açıdan mümkün olmakla beraber, akıntıya kürek çekmek anlamına geliyordu. Gerek Batı, gerekse burjuvazinin geniş kesimleri bir Ecevit hükümeti kurulmasından yanaydılar. Kitlelerin umudu da Ecevit'ti. Aritmetiğin bu olgulara uygun hale

(Devamı Sa. 6 Sü. 1)

Komandolar TİKP Kelkit İlçe binasına saldırdı

KELKİT (ÖZEL)

KELKİT TİKP İlçe binasının faşistler tarafından polis desteğiyle tahrip edildiği bildirildi.

18 Haziran 1980 günü saat 16.00 sıralarında bir grup komando polis eşliğinde TİKP İlçe binasına saldırdı. Saldırı sonucunda binanın camlarının kırıldığı öğrenildi.

Saldırıya katılan komandoların, Yüksel, Şerafettin Güner, ÜGD'de görevli olduğu belirtilen Tuncer Şengün, Habil Akkaya, Ekrem Topuz oldukları bildirildi.

30 Tayland askeri öldü

Vietnam birlikleri, Tayland askerleriyle çatıştı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

TAYLAND askeri kaynakları, tank ve top ateşi desteğindeki Vietnam birliklerinin Kamboçya-Tayland sınırını geçtiklerini ve Tayland birlikleriyle 2 saat süren bir çatışmaya giriştiklerini açıkladı. Saldırı sırasında 30 Taylandlı öldü, 100'ü de yaralandı. Saldırı, bazı Kamboçyalıların ülkelerine geri gönderilmesi için Tayland'ın geçen hafta başlattığı programı durdurdu.

Vietnam birlikleri ayrıca Kamboçyalı mültecilerin yoğun olarak bulundukları yerlere de saldırdılar. Bunun üzerine binlerce Kamboçyalı tekrar Tayland'a sığınmak zorunda kaldı.

Gözlemciler Vietnam ve kuklası Heng Samrin yönetiminin geçtiğimiz haftalarda Tayland'ı tehdit ettiklerini ve Tayland'dan "Kızıl Khmerleri Kamboçya'ya geri yollamaktan vazgeçmesini" istediklerini hatırlatıyorlar.

Tayland sınırının ihlali konusunda Vietnam makamları bir açıklama yapmadı.

NATO Bakanlar Konseyi, yarın Ankara'da toplanıyor

Luns: «Batı, Türkiye'ye yardımı artırmalıdır»

- Toplantıda Doğu-Batı ilişkileri, Afganistan'ın işgalinden sonra meydana gelen gelişmeler görüşülecek.
- Gündemde yer almamasına rağmen Türkiye-Yunanistan ilişkilerinin de toplantıda konuşulması bekleniyor.
- Türkiye-Yunanistan Dışişleri Bakanlarının görüsmesi için ilke mutabakatına varıldı.

ANKARA (ÖZEL)

NATO Bakanlar Konseyinin ilkbahar toplantıları yarın Ankara'da başlayacak. Toplantılara katılacak ittifak üyesi ülkelerin dışişleri bakanlarının büyük bir bölümünün Ankara'ya bugün geleceği bildirildi.

Toplantılar dolayısıyla önceki gün Ankara'ya gelen NATO Ge-

(Devamı sa. 6 sü. 6'da)

The Guardian'ın yorumu: "Batının Türkiye'yi desteklemesi Türk demokrasisini desteklemek anlamını taşımamaktadır"

LONDRA (AA/AP)

İNGİLTERE'de yayınlanan "The Guardian" gazetesi son sayısında Türkiye'ye ilişkin yayınladığı bir yorumda, "Batının Türkiye'yi desteklemesinin Türk demokrasisini desteklemek anlamına gelmeyeceğini" belirtti.

Ankara'da yapılacak olan NATO toplantısıyla ilgili yorumda şöyle deniliyor: "Türk hükümeti, 1960'tan beri ilk kez bu hafta NATO Bakanlarına ev sahipliği yapacaktır. Bu, aynı zamanda Batının İran ve Afganistan'dan sonra, Avrupa'nın hasta adamını

(Devamı sa. 6 sü. 5'de)

Yıllar geçtikçe tespihi büyüdü

Mustafa İpek Medeni Kanuna karşı mücadele ediyor

Tartışma çoğunluğun istediği konuda açılsın diye mektupların birikmesini beklerken, sizlere mahkemeden umut kesmiş bir vatandaşımızın kamuoyu oluşturmak için verdiği mücadeleleri anlatmak istiyoruz.

Hayli ilginç bir mücadele;Mustafa İpek tek başına Medeni Kanuna karşı bildiri basıp dağıtarak mücadele ediyor.

Elinde bir tespih var, herkesin çektiğinin on misli, "Derdimin büyüklüğünden" diye açıklıyor. Dağıttığı bildiriler belki hakimin eline ulaşmıyor ama hediyesi 250 kuruştan dağıttığı için elindeki bildiri de hiç tükenmiyor.

Mustafa İpek'in derdi karısından,bir türlü karısından boşanamamak. 8 yılda üç kez boşanma davası açan bu vatandaşımız mahkemeyi, karısıyla "ruhen ve fikren anlaşamadıklarına" inandıramamaktan şikayetçi. Son olarak 26 Aralık 1977'de davanın reddedildiği yüzüne okununca artık yollara düşmüş, İzmir'den İstanbul'a gelmiş. İçine dert olmuş boşanamamak, bu haksızlığa kızmış,üstte mahkeme kararı altta karısına ait duygularını çok güzel açıklayan manileri, Medeni Kanunu eleştiren bildiri dağıtıyor.

Bildirinin başlığı: "Medeni Kanunun şimdiki zamana göre yararsız durumu, 8 yıldır eşinden ayrılamayan dertli koca ne diyor?"

Mücadeleden vazgeçmeyen Mustafa İpek'e yardımcı olmak amacıyla belki hakim de okur diyerek manilerinden bir kaçını sunuyoruz:

Üç defa dava açtım boşayamadım
Bu karıyı boşayıp da rahatça yaşayamadım
Koluma takıp da rahatça taşıyamadım
Boşa benden bu karıyı hakim bey

* * *

Her gece cebimi yoklar, söküğe bakmaz
Ben ne söylersem söyleyim aklına takmaz
Ben erken kalkarım, bu yerinden kalkmaz
Boşa benden bu karıyı hakim bey

* * *

Yumurtayı sever tavuk bakmaz
Odun ister soba yakmaz
Kucağında çocuğuna bakmaz
Boşa benden bu karıyı hakim bey

* * *

Sandıkları giysileri güveler yedi
Kocam bana bir şey almıyor dedi
Elimi yüzümü yırttı, sanki bir kedi
Boşa benden bu karıyı hakim bey

* * *

Oğlum şaka yapınca ona gülüyor
Ben yapınca ciğerimi deliyor
Bana surat asıp ele gülüyor
Boşa benden bu karıyı hakim bey

* * *

Eşyalarımı aldı trenden kaçtı
Başıma çok büyük belalar açtı
Bununla geçinmek vallahi geçti
Boşa benden bu karıyı hakim bey

* * *

Ben ihtiyar, karı benden ihtiyar
Kanun yanında karıların bahtı var
Medeni Kanunun erkeklere selahiyeti dar
Boşa benden bu karıyı hakim bey

* * *

Daha yazacaktım onlar yazılmaz
Öldürmeyince buna mezar kazılmaz
Bunu öldürsem rahat gezilmez
Ne olur hakim bey, şunu benden boşayıver

* * *

Yalan değil sözlerim vallahi sahi
Bununla geçinemez alimler dahı
Nedir Mustafa'nın bunda günahı
Boşa benden bu karıyı hakim bey

* * *

Kısa kesip sözümüzü bağlayalım
Bu kanun karşısında her gün ağlayalım
Derdimizi Türk kanununa söyleyelim
Boşa benden bu karıyı hakim bey

Medeni Kanunun Şimdiki Zamana göre yararsız durumu 8 yıldır eşinden ayrılamayan dertli koca ne diyor ;
Son Aldığım İlam Ret

T. C. İ Z M İ R Asliye 5 nci Hukuk Hakimliği
Esas No. 977-196 Karar No. 977-921
Hakim : Mustafa Kılıçözen 7924 Katip : Şukule Dağdelen

Davacı — Mustafa İpek — İzmir Trafik Müdürlüğü Karşısında
Davalı — Emine İpek — Çankırı Kurşunlu Kazası
Dava — Boşanma

K A R A R

Usulen Davacının yüzüne karşı davalının yokluğunda yapılan açık duruşma ve inceleme sonunda dosya tetkikile
Gereği Düşünüldü : Davacı Mahkememize vermiş bulunduğu dilekçesinde davalı ile evli bulunduklarını müşterek hayatlarından olma bir çocuklarının bulunduğu davalı ile evlilik tarihi den bu yana ruhen fikren anlaşamadıklarını kendisini Sık sık bırakıp kaçtığını ve bakımsız bıraktığını bu nedenle bundan böyle geçinmelerine imkân ve ihtimal kalmadığından boşanmalarına karar verilmesini istemiştir.
Davalı vermiş bulunduğu cevabı layhalarında iddiaların yersiz ve mesnetsiz bulunduğunu dava evvelce davalı ikamet ettiğini fakat haksızlığı nedeniyle davalarının red olduğunu bildirmiştir.
Şu suretle dava dosyasına ibraz edilen belgeler münde orcetına göre davacıdan iddiasını isbat edici deliller istenmiş fakat hiç bir şahidini dinleyemeyeceğini bildirmiş olmakla iddiası sabit görülmemiştir Şu suretle dava subuta ermemiş olmakla açılan davanın REDDİNE karar harcı peşinen ayrıldığından yeniden harç alınmasına mahal olmadığından temini kabullenmek üzere 26-12-977 tarihinde davacının yüzünü karşı davalının yokluğunda açıkça okunup tefhim kılındı
Katip : Şukule Dağdelen 26-12-977 Hakim Mustafa Kılıçözen

Üç defa dava actım boşayamadım
Bu karıyı boşayıpta rahatça yaşıyamadım
Koluma takıpta rahatça yaşıyamadım
Boşa benden bu karıyı hakim bey
—0000000—
Her gece cebimi yoklar söküğe bakma..
Ben ne söylersem, söyleyim aklına takmaz
Ben erken kalkarım bu yerinden kalkmaz
Boşa benden bu karıyı hakim bey

Her ay benden nafaka alıyor
Yiyor tatlı tatlı birde gülüyor
Bunun halleri ciğerimi deliyor
Sanki benim kıymetimi biliyor
Boşa benden bu karıyı hakim bey

Oğlumu şaka yapınca ona gülüyor
Ben yapınca ciğerimi deliyor
Bana surat asıp ele gülüyor

düşünce dünyası

DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ ve BAĞIRSAK ENFEKSİYONU

Barış Olgun

BİLİNDİĞİ gibi Birleşmiş Milletler 5 Haziran gününü bu yıl Dünya Çevre Günü olarak ilan etti.

Çevre dendiği zaman akla ilk gelen mutlaka insanın doğal ve yapısal çevresidir. Oturduğumuz evin çevresi, işyeri çevresi, fabrika çevreleri, köy ve ilimiz çevresi ülkemiz çevresi gibi. Ve bugün gerçekten tüm dünyada ve ülkemizde çevrenin -çevre sağlığının önemi gerçekten büyüktür. Çünkü insanın en büyük gereksinimlerinden biri hatta hayati bir algılayıcısı çevrenin temiz havasıdır.

Gelişen ve ilerleyen dünyada nedense hep böyle şeyler sonradan önemsene gelmiştir. Çünkü emperyalizmin insafsız ve anti-toplumcu gelişmesinin yasaları böyle sorunların son derece tali olarak ele alınmasına yol açmıştır. O da ancak bu tip tehlikelerin baş gösterdiği durumlarda. Oysa insanda her şeyi ile yani tüm yaratıcılığı ile doğanın bir parçasıdır. Denizler, göller, dağlar, ormanlarıyla faydalandığı doğaya dolayısıyla saygılı olmak zorundadır.

Oysa bugün doğaya egemen olmak isteyen insanlık bu konuda biraz da yönetimlere egemen güçler vasıtasıyla doğayla tam bir çelişki içerisindedir. Ormanlar bakımsız denizler kirli, nehirler ve göller kanalizasyonlar denizi gibidir. İhtiyacın sonsuz olduğu temiz hava yerine pis ve kirli hava. Böyle örnekler ne yazık ki, çoktur ülkemizde.

Az gelişmiş ülkemizde doğanın bu büyük nimetlerine bakılmadığı için daha temiz daha sağlıklı olması yerine ormanlarımız heder edilmekte, fabrikalardan dökülen arsenik, civa, pis gazlarla denizlerimiz de kirlenmekte, balık nesillerini kurutmakta olup içme sularımıza kadar kanalizasyon suları karışmaktadır.

Ve doğa görüldüğü gibi bir tarım ülkesi olan memleketimizde bu çelişkiye inat tarlalarımızda bire 20 yerine bire 5 vermekte, çoğu zaman ürünü. Ülkemiz insanlarının ve doğanın çektikleri bu kadarla bitmiyor elbet. Önümüzde temmuz ve ağustos sıcakları bekliyor halkımızı. Alt yapı hizmetlerinin hemen hemen hiç olmadığı plansız kentleşmenin getirdiği beton yığınları arasında yaşayan halkın büyük çoğunluğunu bu olumsuzluklar yanında yer yer çevreleri pislikten ve bakımsızlıktan geçilmeyenleri büyük tehlikeler beklemektedir "bağırsak enfeksiyonları" (Enterit-dizanteri, bağırsak spazmları ve hatta kolera).

Özellikle Doğu ve Güneydoğunun bazı illerinde görülen bu hastalıkları önlemenin yolu, iyi bir çevre sağlığı açısından köklü çözümlerden geçer.

Ama bugünden yapılacak bir takım şeyler bu önlemleri asgari bir düzeye düşürebilir. Örneğin pek yaygın olan, patlayan kanalizasyonların en kısa zamanda onarılması kanalizasyon sularının karıştığı içme suları sık sık klorlanmalı, semt ve mahallelerde, sokaklarda, apartman ve evlerin önüne çöp bidanlarının koyulması gibi.

Ayrıca tüm halkı bu hastalıklara karşı aşı olmaya çağırmak, sağlık ekipleri oluşturmak, köy ve şehirlerin taranması, alınması gereken önemli tedbirlerden bazılarıdır.

Belediyelerimize düşen görevler de büyüktür. Belediye temizlik araçları diğer devlet teşekküllerinden alınacak yardımlarla, her gün erken saatlerde çöpleri toplayıp, şehrin en uzak yerlerine dökmeli, toz-duman ve pislik içindeki cadde ve sokakları temizletip sulatmalı, sebze hali ve yiyecek satan tüm yerleri sık sık denetlemeli, tüm şehri ağaçlandırmaya çalışmalı, yeşil sahalar oluşturmalı, çocuklar için oyun parkları yapımına hız vermelidir. Çevre sağlığı açısından kısa ve uzun vadeli yapılacak daha birçok hizmet vardır.

Çünkü çevre sağlıksızlığından doğan hastalıklar, yalnız bağırsak enfeksiyonları değildir. Ayrıca bilim adamlarımızın açıkladığı gibi bu durum birtakım sinirsel rahatsızlıklara, ruhi bunalımlara yol açtığı gibi akciğer rahatsızlığı ve zehirlenmeden ötürü kadınlarda çok sık düşük yapma illetini de getirip halkın tamamen sağlığını tehdit etmektedir. Uzun vadede çevre sağlığı için bir de şu önlemler alınabilir. Fabrikalar ve sanayi işyerleri yerleşme merkezinin çok uzağına alınarak, ormancılığımıza gerçekten önem vererek, ve hiç olmazsa bundan sonra doğru dürüst yapılacak alt yapı hizmetleri, her gün kırsal alandan-kente muazzam göç olan bir ülkede planlı bir kentleşme aynı zamanda sağlıklı yaşamın köklü çözümleri arasında yer almaktadır.

Bunlar zaten Anayasamızın da kuralları içinde mevcuttur. Şöyle ki, Anayasamızın 10. maddesi şunları demektedir: Devlet, yurttaşların daha sağlıklı yaşayabilmesi için maddi ve manevi şartların hazırlanmasına hizmet etmelidir. Yukarıda da değindiğimiz gibi geçen yıllar olduğu gibi, sıcakların bastırmasıyla baş gösterecek hastalıkların doğuracağı hazin tablolarla karşılaşmak yerine, şimdiden bu önlemleri alma zorunluluğu önce devletin, sonra belediyelerimizin görevidir.

Çünkü pahalılıktan ve işsizlikten zaten iyi beslenemeyen, gıda alamayan, dolayısıyla direnci bu tür hastalıklara karşı zayıf olan ve zaten karanlık güçlerin tezgahladığı anarşi ve terör mikrobundan illallah diyen halkımızı önceden alınacak sağlık ve sosyal muhtevalı önlemlerle koruma zorunluluğu çok açık görülmektedir.

Tabii bu arada bizlere düşen görev de tüm halkımızı şimdiden uyarmak, aşı olmaya çağırmak, bu mevsimde giyeceğinden yiyeceğine içeceğine ve yıkanmasından uykusuna dek tedbirli hareket etmelerine çağrıda bulunmak olmalıdır. Bu arada özellikle direnme gücü çok daha zayıf olan çocuklarımıza dikkat etmeli, alınacak önlemlere ve tedbirlere yardımcı olmalıyız.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

ÖNLEM ALINMAZSA BÜTÜN KÖY HALKI ROMATİZMALI VE FELÇLİ OLACAK

Pülümür ilçesine bağlı Çobanyıldızı isimli bir köy var. Evet köyün ismi Çobanyıldızı. Yetkililer bilirler mi bilmem... Belki de bilirler... Adının Çobanyıldızı olmasından ötürü "O köyde yaşayanlar çobandır" diye sorunlarına eğilmiyorlardır belki de. Yahut da "Çobanlar ne anlar hizmetten" diye düşünüyorlardır. Her neyse bunu bilemeyiz ama bildiğimiz bir şey var ki o da; bu köyde yaşayanların çoğu romatizmalı,felçlidir.

Çobanyıldızı köyü merkez ilçeye bağlı, ilçeye uzaklığı 6-7 kilometredir. İlçeye yakın olmasına rağmen bugüne dek devletten yol dışında herhangi bir hizmet görmemiştir. Yapılan yol, yoldenemeyecek vaziyette.

Köyün okulu yok. Okul olmadığı için köy çocukları 3-4 km. uzaklıkta bulunan Pülümür Yatılı Temel Bölge Okuluna gitmektedirler. 7 yaşındaki çocuk,annesinden, babasından ayrı. Bir de buna okuldaki bakımsızlık eklenirse köylülerin gönüllerinin buna neden razı olmadığı daha iyi anlaşılmaktadır. Okulda çocuklara yedirilen peynire kokudan yaklaşılmıyor. Bir gün çocukların önüne konan peynirin dokunulmadan önlerinden tekrar kaldırıldığını gözlerimle gördüm. Okulda çocuğu bulunan bir veli de aynı durumu gözleriyle görünce şunu söylüyordu:

"Gidip idareden çocuk için izin isteyeceğim. Şayet izin vermezlerse çocuğu okuldan kaçıracağım. Yazıklar olsun benim gibi bir babaya ki oğlumu böyle pis bir yere yolladım."

Bir başka veli de "Hafta sonu çocuğu eve götürdüm. Üstü başı perişan bir vaziyette idi. Üstünü başını çıkardım, annesi suda kaynatarak yıkamaya çalıştı. Ben diyeyim 50 sen de 100 tane bit suyun üzerinde yüzüyordu. Bu pislik içerisinde çocuklarımız salgın hastalıklara rahat yakalanırlar " diyordu.

Veliler köylerinde bir okul olsa çocuklarına gül gibi bakacaklarını söylüyorlardı.

Evet Çobanyıldızı köyü için bütün bunlar sorundu. Okulun yokluğu, ekinlerin sulanması için su arkının olmaması, doğru dürüst bir yollarının olmayışı, bunlar köylüleri pek fazla ilgilendirmiyordu. Köy halkını yediden yetmişe ilgilendiren bir köprü meselesi var Çobanyıldızı'nda.

Şöyle ki:

Köy ile ilçeyi birbirinden ayıran Pülümür suyunun bir kolunu oluşturan bir çay buradan geçmektedir. Köylüler her ilçeye gidiş ve gelişte bu sudan geçmek zorundalar. Yaz kış demeden bu sudan geçerler. Köy halkı kendi olanaklarıyla yaptıkları derme çatma köprüyü her gün her gün kurmaktan bıkmış, usanmış. Yıllardan beri aynı dertlerle uğraşan köylüler defalarca il ve ilçe yöneticilerine, çeşitli bakanlıklara dilekçeler vermişler. Bu başvurular 1979 yılına kadar sonuçsuz kalmış. Nitekim 1979 yılında köprünün yapımına başlanmış. Ancak tamamlanmamış bir vaziyette bırakılmış. Son dönemlerde meydana gelen seller yarım yamalak bırakılan köprünün ayaklarını da götürmüş. 1980 yılının ilk yarısını geride bıraktığımız halde köprü hâlâ aynı durumda.

Köylüler sabahın köründe işe veya ilçeye gitmek için buz gibi sudan geçmek zorunda kalıyorlar. Bacak kadar çocuklar bu suyu yürüyerek geçiyorlar. Bu nedenle de köyde bir çok insan ya romatizmalı ya da felçli olmuş durumda. Önlem alınmazsa bütün köy halkını aynı son bekliyor.

Yetkililere diyoruz ki; "1 ay sabah akşam bu sudan yürüyerek geçin, o zaman Çobanyıldızı köylülerinin feryatlarına kulaklarınızı belki tıkamaktan vazgeçersiniz."

Biz kısaca Çobanyıldızı köyünün karşılaştığı güçlükleri yazmaya çalıştık. Bütün yetkilileri göreve çağırıyoruz.

Ahmet Yaman

Hamzabey köyü tütün üreticileri olarak, Tekel' in tutumunu beğenmiyoruz

Bizler Hamzabey köyü tütün üreticileri olarak Tekel tütün idaresinin tutumunu beğenmiyoruz.

Şöyle ki, Marmara Bölgesi tütün piyasası 30 Nisan tarihinde açıldı ve sıra numarasına göre üreticiler teker teker İnegöl ambarlarına tütün indirmeye başladı.

Mübayaa konusu: 1— Ambarda tütün kalitesi belli olmuyor. Tabii burada üreticinin kaderi eksperin vicdanına kalıyor. 2— Tütün tartma konusu.

Tütünlerimiz asma kantarla tartılıyor. Ayrıca her iki balyadan 1 kilo düşülüyor. Tabii bu karar Bursa Başmüdürlüğünün. İki çul 1 kilo gelmez. Ayrıca asma kantar yerine baskül kullanılması lazım. Üreticinin isteği bu.

Gelelim üçüncü konuya: İnegöl'de ve civar köylerde 30 bin, 35 bin üretici bulunuyor ve rakam verdiğim üreticinin 25 bini ümidini tütüne bağlamış. Ve bu parayı 2 ay gibi bir sürede ancak alabiliyor. Burada şunu belirtmeden geçemeyeceğim. Marmara Bölgesi tütün piyasası 30 Nisan tarihinde açıldı. Bugün 12 Nisan yani birbuçuk ay oldu;daha kesin rakam veriyorum 250 üretici tütün parasını aldı. Kalan üreticinin parasının ne zaman verileceğini Allah biliyor. Ve kapıya asılmış bir levha: "Para Yoktur." Tabii üretici sorduğu zaman aldığı cevap: "Affedersiniz, köpek gibi yazıyı görmüyor musunuz?"

Şimdi gelelim hükümetlerin politikasına. Bizlerden aldığı 1 kilo tütünü bize 1750 liraya satıyor. Aradaki farkı gelin görün. Yazımı gazetenizde yayınlayın, bütün tütün üreticisi görsün.

Kelkit, Büyük Cami Mahallesinde komandolar terör estiriyorlar

Kelkit'te sağ görüşlü Fuat Altun adında bir genç öldürülmüştü . Bunu fırsat bilen faşistler halka saldırmaya başladılar.

Büyük Cami Mahallesinde saldırılarını sürdüren saldırganlar, bir kadını bayıltıncaya kadar dövdüler. Bununla yetinmeyen faşistler bir genç kadına daha saldırarak insanlığa yakışmayacak hareketlerde bulundular. Bu onların ne derece bir karaktere sahip olduğunu gösteriyordu.

Kelkitli bir genç olarak soruyorum. Bu saldırganlardan ne zaman hesap sorulacak?

Bir Okuyucu

Suçsuz sebepsiz yere işten atıldım

Biga'da kurulu olan Biga Yem Fabrikasında çalışan Hasan Öztürk adındaki işçi, işveren vekili tarafından hiç bir gerekçe gösterilmeden işten atıldı.

Bundan bir süre önce yıllık izne ayrılan Hasan Öztürk, 10 Mayıs günü görevinin başına döndüğünde, "Niye geldin biz seni işten çıkardık, sana haber gelmedi mi?" diye müdürden cevap almıştır.

Hasan Öztürk 2 kişinin çalışması gereken bant ucunda tek başına çalışmaktaydı. Bir gün istifleri kaza ile devirdiğinden ceza alarak daha ağır bir işe sürülmek istenmiş, Öztürk de buna karşı çıkmış. Bir süre sonra da çürüyüp yemlere karışan ve hayvanlara zarar veren soğutucu tellerin değiştirilmesi için dilekçe vermek istemiş. Öztürk bu nedenlerden işinden oldu.

Diğer çalışan işçi arkadaşlar da, işverenin müdürle yaptığı bir konuşmada "eski ve çok konuşan işçileri işten atmak gerektiği" ni söylediğini anlatıyorlar.

İbrahim DİZMAN

Bu parayla yaşayamayız dedik işimizden olduk

Bizler Trabzon'un Akçaabat ilçesinin Çayırbağı köyünden , 1974 yılında Rize'nin Ambarlı köyündeki Çay Fabrikasında çalışan 20 işçiyiz.

İşyerimizde bugüne kadar işveren, ustaya 350,işçiye 250 lira veriyordu. Biz de bu hayat şartlarında bu ücretle geçinmenin güç olduğunu aramızda kararlaştırarak işverene söyledik. Söyledik söylemesine, ne var ki işveren işimize son verdi.

Düşünün bir, soğanın, domatesin 100 lira, şekerin 50 lira olduğu bir ülkede bu derece düşük bir ücretle nasıl yaşanır? Bizim buranın insanı geçimini hayvancılık ve toprak ürünlerinden sağlar. Geçimimizi zor temin ettiğimizden her sene gurbete çıkarız. Burada kazandığımız parayı, bir dahaki gurbet gidişine kadar kullanırız.

İşten atılmakla, şimdi çok mağdur durumda kaldık. Bu haksızlık,adaletsizlik değil mi? Bunun hesabını verecek, soracak kimse yok mu? Bu memlekette herkes dilediğini yapmakta serbest midir?

Hükümete ve bütün yetkililere soruyoruz.

Çayırbaşı köyünden 20 işçi

Mehmet Ongan' ın anısına

Pazarcık Ovasında Apocular tarafından vurulan devrimci arkadaşımız Mehmet Ongan'ın mücadelesi önünde saygıyla eğilir, başta acı içerisinde bulunan ailesine ve tüm arkadaşlarına başsağlığı dilerim.

Mehmet'i 4 yıllık süre içerisinde tanıdım. Onun gibi karakterli ve dürüst bir kişiyi tanıdığıma memnun oldum

Onun sabırlılığı, soğuk kanlılığı, sahte solcuları çılgına çeviriyordu. Pazarcık Ovasında sevilen bir insandı. Onun için Apocular tarafından hedef seçildi.

Mehmet'i öldürdüler, ama onun fikirlerini öldüremediler, öldüremezler de.

Mehmet ölmedi, kalbimizde yaşıyor.

Şıho Temizsoy

ANADOLU BASINI SESLENİYOR

Devrim Konya EKSPRES Tozanlı Gayret Anadolu

Adana' nın ilk mürettibi Paramyok vefat etti

ADANA(AA)

Adana'nın ilk mürettiplerinden Halkevi Tiyatrosu kurucusu ve oyuncusu Hamdi Paramyok 11 Haziran günü vefat etti.

ODUN İSİNİ MÜREKKEP YAPARAK GAZETE ÇIKARDI

79 yaşındaki Hamdi Paramyok Milli Mücadele yıllarında Adana'nın Fransızlar tarafından işgal edilmesinden sonra çalıştığı "Yeni Adana" gazetesinin hurufatını Pozantı'ya kaçırarak burada odun isini mürekkep yaparak gazetenin yayınını sağlamıştır. Hamdi Paramyok, mürettipliği yanı sıra Adana'da Halkevi Tiyatrosunu kurmuş ve ilk oyununda rol almıştır.

Paramyok, meslektaşlarının ve sevenlerinin katıldığı bir törenle 11 Haziran günü toprağa verilmiştir.

Ayvacık Işık
13.6.1980 – AYVACIK

Ayvacık' ın su sorunu giderek büyüyor

NURAY TOK

Yaz mevsiminin gelmesiyle Ayvacık'ta varolan su sorununun giderek büyümekte olduğu görülüyor. İlçe halkı susuzluktan yakınırken Belediyenin çalışmaları sonuçsuz bırakılıyor.

Edindiğimiz bilgilere göre, başta su olmak üzere birçok proje 1980 yılı programına alınmasına rağmen,AP'nin iktidar olmasıyla birlikte 1981-82 yıllarına bırakıldı. Bu gecikmeye ilçe Belediye Başkanı Mustafa Enengin'in CHP'li olması gösteriliyor.

Halkın taleplerini hiçe sayan iktidar ve İller Bankası yöneticileri partizanlığı büyüten girişimlerde bulunuyorlar.

Ayvacık'ın su sorunuyla ilgili görüşlerini sorduğumuz Belediye Başkanı Mustafa Enengin : "İlçemizin su sorunu çok eskilerden gelmektedir. Bunu dikkate alarak İller Bankasına yapılan müracaatımız üzerine meselenin 1980 yılında çözüleceği şeklinde bir program yapıldı. Ancak daha sonra Banka su projesi için gerekli olan 6 milyon lirayı vermedi. Ayrıca gecikmeden doğan kuşkularımız üzerine yaptığımız başvurulara da bir cevap alamadık. Sorunu çözmek için elimizden gelen çabayı sarfediyoruz. Halkımızdan istediğim bizi anlayışla karşılamaları, bize güvenmeleridir." dedi.

Öte yandan Ayvacık Belediye Başkanı Mustafa Enengin'in bu konuda temaslarda bulunmak için Ankara'ya gideceği öğrenildi.

Mücadele
16.6.1980 – SİİRT

7 ödüllü Mücadele gazetesi 17 yaşında

Mücadele bu sayısıyla 17 inci yayın hayatına girerken 1974 ten beri Basın Yayın Genel Müdürlüğünce düzenlenen Anadolu Basını Özendirme Yarışmasında 7'inci ödülünü geçen hafta Ankara Gazeteciler Cemiyetindeki törende almış ve şeref müzesine koymuştur.

Çıktığı günden beri memleket dert ve davalarını savunan, bu konudaki tarafsızlık ve kararlılığından ödün vermeyen MÜCADELE bundan böyle "eğriye eğri, doğruya doğru" prensibini sürdürecektir.

Bu vesileyle bir süredir çıkmayan MÜCADELE'ye samimi özlemlerini ileten kadirşinas okuyucularımıza teşekkür eder, sevgi ve saygılarımızı sunarız.

yalvaç POSTASI
5.6.1980 – YALVAÇ

Öz Yalvaç, Yalvaç Postası, Halkçı Yalvaç gazetelerinin basıldığı matbaaya patlayıcı madde atıldı

Yıllardır ilçemize hizmet veren, ilçemizde yayınlanan Özyalvaç, Yalvaç Postası ve Halkçı Yalvaç gazetelerinin basıldığı Özyalvaç matbaamıza geçtiğimiz 28 Mayıs Çarşamba akşamı patlayıcı madde atılmıştır.

Faşizmin ülkemizde olduğu gibi ilçemizde de halkımızın mal ve canına kastettiği, huzur ve güvenin artık kalmaz hale geldiği bir durumda matbaamıza yapılan bu insanlık dışı saldırı sonucu bir hayli zarar meydana gelmiştir. Bu arada matbaamızda basımı yapılan gazetelerin de yayınları aksamıştır.

Hiç bir art niyet ve amaç gütmeksizin halkımıza yıllardır hizmet veren matbaamıza yapılan bu saldırıyı düzenleyenlerden elbet bir gün hesap sorulacaktır.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cagaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Günt. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Baslık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000 TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 300 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 - 817

MUHTAR KÖYÜ PARSELLEYİP PARSELLEYİP SATIYOR: Şeyhli köyünde adım atılan her yerde Muhtar Yılmaz Karataş'ın arsasına raslanır. Resimde, muhtarın parselleyip satışa hazırladığı arsalar görülüyor. Muhtar arsaları cazip hale getirmek için bir de kuyu açmış, beton döktürmüş, arsaları alacaklar sudan yararlansınlar diye...

Şeyhli köyü muhtarı hakkında daha önce de çimento yolsuzluğundan dava açılmış

İstanbul'da bir muhtar, hazine arazisini parsel parsel satıyor

İSTANBUL (ÖZEL)

KADIKÖY Ağır Ceza Mahkemesinde, 45 milyon liralık çimento yolsuzluğu nedeniyle hakkında açılan davanın halen sürmekte olduğu Şeyhli köyü muhtarı Yılmaz Karataş'ın, ayrıca hazine topraklarının dağıtılmasında da yolsuzluk yaptığı ve bu konuda Kartal Mal Müdürlüğü tarafından bir dosya hazırlandığı öğrenildi.

Pendik'e 15 dakika mesafedeki Şeyhli köyüne muhtar seçildikten sonra adı sık sık çeşitli yolsuzluklara karışan muhtar Yılmaz Karataş'ın, toprak tevziye ait yerleri satışa sürdüğü, bu yolla önemli miktarda vurgun vurduğu bildirildi. Satılamaz ve devredilemez olan hazine topraklarının satışa sürülmesiyle ilgili olarak şikayetlerin Zeytinburnu Ziraat Başmühendisliğine de intikal ettiği öğrenildi.

Köyde birçok arsayı kendi özel mülkiyetine geçirdiği belirtilen muhtar için Şeyhli köyü halkı, "Şu köyde adım attığın yerde muhtarın arsası vardır. Yılmaz Karataş 7 yıl içinde yükünü tuttu" diyor. Köy halkı, 1973 yılında muhtarlığa başlayan Yılmaz Karataş'ın o zamanlar kirada oturduğunu ve sadece bir minibüsünün bulunduğunu, oysa aradan geçen süre içinde apartman, dükkan, traktör, araba ve birçok arsanın sahibi olduğunu belirtiyorlar.

Muhtarın, köyün su, elektrik, yol ve otobüs sorunlarıyla da ilgilenmediğini söyleyen Şeyhli köylüleri, "Biz bu muhtarı artık istemiyoruz" diyorlar. Köyün Sülüntepe semtinde oturan yurttaşlar da muhtarın birçok kimseden 1500 lira elektrik parası aldığını, ancak çoğu kimseye elektrik vermediğini, direkleri sökerek, kazılmış kuyuları bile kapattırdığını söylüyorlar ve "Emlak komisyoncularıyla birlik olan muhtar, mahalleye elektrik getirmezken, yolu bile olmayan yerlere, dağın eteğine elektrik götürdüler" diyorlar.

Köyde konuştuğumuz Sülün-

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

SÜLÜNTEPE Mİ SÜRGÜNTEPE Mİ?: Köyün Sülüntepe semtinde oturan birçok vatandaşın evlerinde ne elektrik ne de su var. Muhtar arsaları satarken hepsine söz vermiş, birkaç aya kadar suyunuz, elektriğiniz gelecek diye. Daha sonra 1500'er lira para toplamış. Ama ne elektrik gelmiş ne de su.

MUHTARIN HEDEF SEÇTİĞİ YAŞLI KARI KOCA: Muhtar Yılmaz Karataş'ın yolsuzluklarına karşı köyde direnen bir yaşlı karı koca var. Bu yüzden muhtarın boy hedefi haline gelmişler. 53 yaşındaki Fikriye Yılmaz ile 48 yaşındaki kocası Rıza Yılmaz 1970 yılında köyde bir arsa satın almışlar. Rıza Yılmaz Tekel'den emekli olunca köye yerleşmeye karar vermişler ve binbir zorlukla bir ev yapmışlar. 8 yıl önce diktikleri kavaklar bugün boy atmış, bir güzel yeşillendirmiş bahçeyi. Ama muhtar rahat vermemiş Yılmaz ailesine, bahçe duvarlarını yıkmış, sularını kesmiş, köy halkını tehdit etmiş konuşmasınlar diye. Haklarında 4 de dava açmış, yıldırmak, mahkeme kapılarında süründürmek için. Ama yaşlı karı koca, soyadlarına uygun olarak yılmamışlar, direnmişler muhtara.

İşçi talebinde yarı yarıya azalma var

- Şubat ayında işsizlik, bir önceki aya göre yüzde 10 arttı. Geçen ay bu oran yüzde 6,5 idi.
- Hükümetin, halkın satın alma gücünü ve piyasada dolaşan para miktarını kısma politikası, işsizliğin hızla tırmanmasına yol açtı

İşsizlik hızla yükseliyor

Bir yılda işten çıkartılanların sayısı yüzde 34 arttı

HABER MERKEZİ

HÜKÜMETİN uyguladığı ekonomik politika ülkede işsizliğin hızla yükselmesine yol açtı. İşten çıkarılan insanların sayısı aydan aya büyük artışlar gösteriyor. Yeni işçi taleplerinde de yüzde 50'yi bulan oranlarda azalma gözleniyor.

Demirel hükümetinin 25 Ocak kararnamesiyle uygulamaya başladığı fiyatların yükseltilmesi ve satınalma gücünün düşürülmesi, kredi ve piyasada dolaşan para miktarının kısıtlanması kararları üretimin azalmasına ve yatırımların durmasına yol açınca hem mevcut işlerden işçi çıkarma, hem de yeni işçi taleplerinde yüksek oranlı düşmeler kaydedildi. İşsizlik tehlikeli boyutlara ulaşmaya başladı. Ege Bölgesi Sanayi Odasının yaptığı bir araştırmaya göre yalnız bu bölgede üretim yüzde 20 oranında düştü ve yeni yatırımlar aşağı yukarı durdu.

Nitekim, bu sonuçlar İş ve İşçi Bulma Kurumunun araştırmalarıyla da doğrulandı. Bir ay önce aydan aya işsiz kalan işçilerin sayısında yüzde 6,5 oranında bir artış sözkonusu iken geçtiğimiz şubat ayında bu oran yüzde 3,5'luk bir tırmanma göstererek yüzde 10'a ulaştı. Bir yıl içinde de yeni işçi taleple-

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Ülkede hızla artan açık işsizliğin, 3 kişilik hademe kadrosu için müracaat eden 400 kişinin fotoğrafıdır. Aylardır işsiz dolaşmaktan bıkan insanların bir iş bulmak için sarfettikleri gayretin fotoğrafıdır. Yüzlerindeki umutsuzluk ifadesi ne zaman güvenli insanların iç huzurunu yansıtan fotoğraflara dönüşecek?

Geçen yıl dış borçtan çok faiz ödendi

İZMİR (GHA)

Türkiye'nin 1979 yılında geri ödediği 485 milyon dolarlık borcun yanı sıra 546 milyon dolar da faiz ödediği bildirildi. Devlet İstatistik Enstitüsünün verilerine göre, Türkiye'nin geçen yıl ödediği toplam 485 milyon dolar için de 201 milyon devlet, 107 milyon özel kaynak, 142 milyon TPAO'nun Irak'a ve 35 milyon dolar da Libya'ya olan borcu yer aldı.

Aynı dönem içinde 182 milyon dolar devlet, 83 milyon dolar banka kredileri, 141 milyon DÇM, 59 milyon dolar Dresdner Banka kredileri. 31 milyon dolar da banka komisyon masrafları için ödeme yapıldı.

İstatistik Enstitüsünün verilerinde ayrıca, geçtiğimiz yıl içinde 356 milyon doları proje kredisi, 682 milyon doları da program kredisi olmak üzere toplam 1 milyar 38 milyon dolarlık dış kredi kullanıldı. Yine aynı dönem içinde net turizm gelirinin 179 milyon dolar olarak gerçekleştiği kaydedilen verilerde, 1979 yılında 280 milyon dolar turizm gelirine karşılık, 7 milyon doları Hac gideri olmak üzere toplam 102 milyon dolarlık dış turizm harcaması yapıldı.

Demiryollarında sözleşme görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlandı

ANKARA (AA)

TÜRKİYE Demiryolu İşçi Sendikaları Federasyonu (DYF-İş) Genel Başkanı Şerafettin Akova, sendika ile TCDD arasında yürütülen ve 45 bin işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlandığını bildirdi.

Akova dün yaptığı yazılı açıklamada, işverenler adına toplu iş sözleşmesi görüşmelerini yürüten Türk Taşıt İşverenleri Sendikasının daha önce kazanılan hakları bu sözleşmeyle daha da geriye götürmek istediğini söyledi.

Akova görüşmelerde ücret ikramiye, tatil ödeneği gibi parasal konular dışında sosyal haklar ve işgüvenliği konularında da anlaşma sağlanamadığını belirtti.

Şerafettin Akova açıklamasında Çalışma Bakanlığınca oluşturulan üç kişilik Uzlaştırma Kurulunun da bugün toplanacağını söyledi.

İran'da Batı Azerbaycan'da Hoy kenti Valisi öldürüldü

TAHRAN

BATI Azerbaycan'daki Hoy Valisi ve Devrim Muhafızları Komutanının, ayrılıkçı silahlı güçler tarafından önceki gün öldürüldükleri bildirildi.

Hoy Valisi Gurbam-Ali Kowari ve Devrim Muhafızları Komutanı Asgar Rahimi 6 Mart tarihinde ayrılıkçı güçler tarafından 16 kişiyle birlikte rehin alınmışlardı. Rehin alınan 11 kişi daha önce serbest bırakılmış, 5 kişi ise çıkan çatışmada ölmüştü.

27 SUBAY TUTUKLANDI

Askeri Devrim Mahkeme Başkanı Hocatülislam Muhammed Reyşahri, "Bamdad" gazetesine verdiği bir demeçte, işbaşındaki hükümeti devirme yolunda başarısız bir darbe girişimine katılan silahlı kuvvetler mensubu 27 kişinin tutuklandığı bildirildi.

Tutuklanan 27 kişinin silahlı kuvvetlerde görevli 250 kişiyi hükümeti devirmeye azmettirdiğini kaydeden Reyşahri, sözkonusu 250 kişiden 100 kişinin suçlarının sabit görüldüğünü, öteki 150 kişinin ise aranmakta olduğunu duyurdu.

İzmir Belediyesindeki grev, partizanlık yüzünden uzuyor

- Belediye Başkanı Alyanak AP hükümeti ve AP'li belediye meclisi üyelerini suçlarken, Maliye Bakanı İsmet Sezgin "CHP hükümeti kurulunca yardım alırsınız" diyor.
- İzmir Belediyesi, işçilere grevde geçen sürenin ücretlerini ödemeyi kabul ediyor.

İZMİR (ÖZEL)

İZMİR Belediyesi ve ESHOT işyerlerindeki grev 7. gününü doldurdu. İşçiler alacaklarını, İzmir halkı ise belediye hizmetlerini bekleye dursun, Belediye Başkanı Alyanak ve AP'li yetkililer son günleri birbirlerini suçlayarak geçirdiler. Bu arada işçilerin 150 milyon liralık alacaklarının ödenmediği için başlatılan grev, İzmir Belediyesini günde 12 milyon liradan toplam 80 milyon lirayı aşkın zarara soktu.

Belediye yetkililerinin verdiği bilgiye göre, önceki gün Aydın'da bulunan Maliye Bakanı İsmet Sezgin'i telefonla arayan Alyanak, hükümetin İzmir Belediye-

(Devamı sa. 6 sü. 4'de)

Partizanlık enerji sorununu çıkmaz içine sokmak üzere

TEK de kaynayan kazana döndürüldü

- TEK kurulduğundan bugüne kadar en büyük tayin ve sürgünlere sahne oluyor.
- Genel Müdürlük sendika ayırımı yaparak işçilere baskı uyguluyor.

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE Elektrik Kurumundaki partizanlık ve sendika sorununun enerji iletim, dağıtım ve üretimi etkileyecek boyutlara ulaştığı bildiriliyor.

Demirel hükümeti işbaşına gelir gelmez Genel Müdürden başlayarak bütün kademelere kadar yaygınlaştırılan tayin ve görevden almalar işlerin yürütülmesini engelliyor. Bu arada Kuruma yeni alınan kişiler arasında MHP eğilimlilerin de çoğunluğu dikkati çekiyor. Bu kişilerin en fazla köy elektrifikasyonu ile ilgili bölümlere alındığı da söyleniyor

Köy Elektrifikasyonu Tesis ve İşletme Dairesi Başkanlığına Aydil Dilek'in getirilmesiyle başlayan tayin ve sürgünler sürüyor. Dilek'in MC hükümetleri sırasında Ankara Köy Elektrifikasyonu Bölge Müdürü olarak çalıştığı, bu sırada memurlar üzerinde kurduğu baskı ile tepki topladığı, hatta işyerinde bazı işçileri tokatladığı söyleniyor. Köy Elektrifikasyonu dairesine Dilek'ten son-

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Japonya'da seçimleri Ohira'nın partisi kazandı

TOKYO (AA)

JAPONYA Başbakanı Masayoşi Ohira'nın ölümü nedeniyle hükümetin istifa etmesinden sonra Japonya'da pazar günü yapılan genel seçimlerden Ohira'nın Liberal Demokratik Partisi büyük bir zaferle çıktı.

Japon radyo-televizyonu ve Kyodo Haber Ajansı, Liberal Demokratik Partinin, 511 üyeli Parlamentoda en az 270 üyelik kazandığını ve böylece Parlamentoda, bütün komisyonların başkanlıklarını ele geçirebileceğini bildirdiler.

Gözlemciler, komisyon başkanlıklarının ele geçirilmesinin Japonya'da önemli bir siyasal olay olduğunu belirtirken, içindeki çeşitli hiziplerin sürekli kavgası nedeniyle bir hayli yıpranan Liberal Demokratik Partinin, beklenmedik başarısını Parti Başkanı ve eski Başbakan Ohira'nın ölümüne bağlıyorlar. Aynı gözlemciler Liberal Partinin seçimlerdeki başarısına rağmen, Parti Başkanlığına gelme yönündeki parti içi mücadelenin devam edeceğine dikkat çekiyorlar.

Çin'de genel seçim denemesi başarı ile sonuçlandı

PEKİN (AA/AP)

HALKIN Günlüğü gazetesi ilk kez temmuz ayında yapılacak olan ülke çapındaki genel seçimlere hazırlık niteliğinde yapılan "Deneysel seçimlerin" başarı ile sonuçlandığını bildirdi. Öngörüldüğü üzere seçmenlerin yüzde 20'sinin katıldığı seçimlere, geçen haziran ayında Ulusal Halk Kongresi tarafından yasalaştırılan seçim sisteminin denendiği belirtildi.

(Devamı sa. 6 sü. 5'te)

günlük

Sıkıyönetim basın özgürlüğüne saygı göstermelidir

15 Haziran Pazar günü Kartal, Karlıktepe Mahallesinde "Aktancılar" diye bilinen bir provokasyon çetesi, bir asteğmen ve bir eri öldürdü. Silah seslerini duyarak görevini yapmak için kısa bir süre sonra olay yerine giden muhabirimiz Gülseren Mendekli, güvenlik kuvvetlerince gazeteci kimlik kartı olmasına rağmen gözaltına alındı.

Gözaltına alındığından bu yana geçen 9 günlük süre içinde muhabirimiz hakkında hiç bir bilgi edinilemedi. Konuyla ilgili olarak başvurduğumuz sıkıyönetim görevlileri, bütün sorularımızı "Soruşturma safhasındadır, nerede olduğunu bilemeyiz", "Bu olay çok önemlidir, bir asteğmen ve bir er öldürülmüştür, olay elbette derinlemesine araştırılacaktır" şeklinde cevaplarla geçiştirdiler.

Sıkıyönetim bu tutumuyla, gerek basın özgürlüğünü, gerekse kişi özgürlüğünü baskı altına almıştır. Sıkıyönetim keyfilik demek değildir, yetkililer hukuka uymak zorundadır. Bu, gerçek katiller hakkındaki soruşturmayı engelleyecek bir tutumdur. Böylesine keyfi ve hukuk dışı davranışlar, sıkıyönetime güven duyulmasını engeller. Gazetecileri gözaltına alarak anarşi ve terörle mücadele edilemez.

Aydınlık, asteğmen ve erin katledilmesine karşı açık bir tutum almış ve bu cinayeti mahkum etmiştir.

Bugün gene aynı açık tutumla, sıkıyönetimin olayla ilgisi olmayan suçsuz yurttaşlara ve bir gazeteciye baskı yaparak, hukuk dışı davranışlara girmesini kınıyoruz.

Muhabirimiz Gülseren Mendekli derhal serbest bırakılmalı ve kanunsuz uygulamalarda bulunan sorumlular hakkında yasal işlem yapılmalıdır.

Günaydın Milliyet Dünya Politika Hürriyet Son Havadis Tercüman Hergün Cumhuriyet **BASINDAN SEÇMELER**

Hüsamettin Çelebi: «Rus kafası»

Hüsamettin Çelebi, Moskova Radyosunun "Türkiye'deki terörle Sovyetler Birliği'nin hiç bir ilgisi yoktur" sözünü aktararak şöyle diyor: "Moskova Radyosu böyle diyor, herhalde böyle denilince inanacak kadar saf olduğumuzu sanıyor."

Çelebi, Türkiye'de Rusya adına propaganda ve eylem yapan grupların bulunduğunu, bunların aldatılmışlık ve satılmışlık içinde çalıştıklarını, öldürdüklerini ve öldürttüklerini belirterek şöyle devam ediyor: "Son bir olay, cenaze törenlerinde bile "Yaşasın Sovyetler Birliği" diye slogan atılmasıdır. Halkımız olup bitenleri görüyor. Moskova Radyosuna sözkonusu yorumu yaptıran Rus yöneticileri akıllarını mı yitirmişlerdir, yoksa Türk halkını "ilgimiz yok" mavalına inanacak kadar saf mı sanmaktadırlar?"

Çetin Altan: «Avrupa, ABD ve Sovyetler...

Çetin Altan dünkü köşe yazısında Carter'ın İtalya ve Schmidt'in Moskova gezilerini ele alarak, Avrupa, ABD ve Sovyetler Birliği ilişkileri üzerinde duruyor. Avrupa'nın güvenliği ve özellikle orta menzilli füzeler konusundaki görüş ayrılıklarını ele alan Çetin Altan, d'Estaing'in Varşova'da Brejnev'le yaptığı görüşmeden sonra, şimdi de Schmidt'in Moskova gezisine hazırlanmasının ABD yönetiminde kuşkulara yol açtığını belirtiyor. Altan, bu kuşkunun altında, Avrupa'ya yerleştirilmesi kararlaştırılan orta menzilli füzelerin kaderinin bu görüşmelerde tehlikeye girebileceği korkusundan doğduğunu belirtiyor.

Avrupalı liderlerden bazılarının Sovyetlerle yapılacak görüşmeler yoluyla "Sovyetlerle orta menzilli füzeler yarışmasının belirli bir noktada dondurulmasını ve karşılıklı denetim kurulmasını" düşündüklerini belirten Çetin Altan şöyle diyor:

"Sovyetler ise Avrupa, Amerikan füzelerini almaktan vazgeçmedikçe, bu konuda hiç bir görüşmeye yanaşmayacağını, orta menzilli füze yapımını da durdurmayacağını açık açık ilan ediyordu.

"İngiltere kendi topraklarındaki iki askeri üsse orta menzilli 160 Amerikan füzesini hemen yerleştirmeyi onaylamıştı. Oysa Sovyetlerin elindeki orta menzilli füze sayısı 930'du ve SS-20'lerin de üretimini 'haftada bir tane' temposunu aşarak büsbütün hızlandırmıştı.... Sovyetler yeni silahlarını Avrupa'yı tehdit etmek için değil, NATO'nun silah gücü-

(Devamı sa. 6 sü. 6'da)

bu köseden...

Türkeş kaldırdığı taşın altında kalacaktır

M.Kemal Çamkıran

Türkeş'in MHP'si son haftalarda, Türkiye İşçi Köylü Partisi'ne karşı dozu gittikçe artan bir karalama ve kışkırtma çabası içine girdi. MHP'li canilerin kanlı eylemlerine hedef gösterici ve kamuoyunu yanıltıcı yayınlarıyla namlı Hergün gazetesi Partimiz ve Aydınlık aleyhinde "Hedef Gösteriyorlar" başlığıyla tefrikalar yayınlıvor. MHP militanları, yöneticilerimizin önünde gerisinde dolanıp duruyorlar. Ankara'nın bazı duvarlarında ise Partimizi ve Aydınlık'ı kötüleyen sloganlar görülmeye başlandı.

MHP'nin karalama ve kışkırtma kampanyasının amacı nedir?

Görünen odur ki, Türkiyemiz, hakim sınıflar içindeki MHP'nin başını çektiği en zorba, en yobaz, en gerici ve en uşak kesimler ile halk ve demokrasi güçleri arasındaki bir hesaplaşmaya doğru gitmektedir. 22 aylık iktidarında CHP'nin hesap sormaktan kaçındığı MHP, şimdi demokrasi güçlerinden hesap sormak peşindedir. MHP'nin önündeki başlıca engel kimdir?

Bu, CHP değildir. 1970 sonrasının özgürlük mücadelesinin başını çeken CHP umutları boşa çıkarmıştır. Dağınıklığa sürüklenmiş, hiziplere bölünmüştür. MHP'nin saldırısına karşı direnecek moral ve siyasetlerden, önderlik ve örgütlenmeden yoksundur. Rusya'ya teslimiyet ve beşinci kol ile ittifak tutumu nedeniyle güvenilirliğini de yitirmiştir.

Rusya'nın kışkırttığı maceracıların MHP'yi tecrit etmediği ve korkutmadığı açıktır. Çünkü, onların devletle hesaplaşmak isteyen intihar çizgisi ve Rusya'ya bel bağlamaları, geniş kuvvetlerin sağa kaymalarına yol açmaktadır. MHP'nin birçok tutumunun maceracıları kışkırtma amacını taşıdığını ve MHP'nin "kahramanlar" diyerek bunların sırtlarını sıvazladığını bütün kamuoyu bilmektedir. Maceracılar CHP dönemindeki devlet himayesini yitirmişler, ağır darbeler yemişlerdir. Deyim yerindeyse, bir-seksen yere serilmişlerdir. Örgütleri dağıtılmış, kadroları telef olmuştur. Devletin maceracılara indirdiği darbenin ürünlerini ise MHP toplamaktadır. "Kurtarılmış bölgeler" el değiştirmiştir. Hatta gelen haberlere göre, keskin "sol" eylemcilerden bazıları MHP'ye katılmaktadırlar.

Sahte TKP ise "genel grev"den ansızın vazgeçivermiştir. Son Plenum kararının da gösterdiği gibi, İ. Bilen'in partisi, devletin indireceği darbelerden güçlerini nasıl koruyabileceğinin hesabını yapıyor, önlemler alıyor. Rusya'nın hesabı, CHP'nin ve maceracıların saflarından toplayabildiği döküntülerle birlikte etkili ve sinsi bir beşinci kol eylemini yürütebilmektir.

MHP terörünün karşısına dikilen tek örgütlü ve disiplinli güç, her yerde Türkiye İşçi Köylü Partisi'dir. Partinin bu etkili devrimci gücü, önümüzdeki dönem, MHP zorbalığına ve devlet terörüne karşı mücadelede yeniden sınanacak ve tanınacaktır.

Türkiye İşçi Köylü Partisi, MHP'nin devlet içinde yürüttüğü yasadışı, sinsi ve kendi deyimleriyle "ihtilalci" faaliyetleri açığa çıkarmaktadır. Türkeş, TİKP'yi Anayasaya, Parlamentoya, orduya ve Adalet Partisine yönelik tertiplerinin önündeki başlıca engel olarak görmektedir.

Rusya tehlikesi karşısında TİKP, Türkiye'nin en sağlam gücüdür ve Rusya'ya teslim olmak istemeyenler için büyük bir güven kaynağıdır. Rusya karşısında Alevi ve Sünnisiyle, Doğulu ve Batılısıyla, işçi, köylü ve milli sermaye sahibiyle, dindarı ve laik aydınıyla bütün halkı birleştiren devrimci siyasetler, büyük bir etkiye sahiptir. MHP bu etkiyi silmeye çalışmaktadır.

Türkiye İşçi Köylü Partisi, dün olduğu gibi bugün de MHP'nin maskesini yırtmakta ve ona etkili darbeler indirmektedir. Bir terör ve cinayet yuvası olan MHP'den yakasını kurtarmak isteyen ülkücülerin TİKP'ye başvurması ve MHP'nin eylemlerini teker teker açıklamaları Türkeş'i paniğe sürüklemektedir.

Türkeş ve devlet içindeki suç ortaklarının açtıkları karalama ve kışkırtma kampanyası, korku ve düşmanlığın dışa vurmasıdır. Amaçları, devleti Türkiye İşçi Köylü Partisi'ne karşı kışkırtmak, kendilerinin beceremediğini hükümete, sıkıyönetime ve polise yaptırmaktır.

Türkeş, kaldırdığı taşın altında kalacaktır. Türkiye İşçi Köylü Partisi'nin akıllı ve kararlı siyasetleri, halka güvenen militan ve disiplinli karakteri MHP zorbalığının altedilmesine yol gösterecektir.

"İyi bir pratisyen hekim, hastaların yüzde 80' inin derdine derman olur ama,

Herkes ihtisas peşinde

- 26 bin hekimin yüzde 70' i üç büyük şehirdedir.
- "Tek çözüm, Türkiye şartlarına uygun ve daha kısa bir tıp eğitimi"
- Paspasçı Hamza, Florans Naytingeyl 'e karşı

BİR günde, bilimsel açıdan 20-30 hasta bakması gereken bir hekime siz günde 120 hasta muayene ettirirseniz bilimsel bir muayene yapmak mümkün olmaz. Sonuçta, ne hasta memnun olmaktadır, ne de hekim. Ve doğru dürüst bir sağlık hizmeti de verilemez."

Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Erdal Atabek böyle söylüyor. Ve isimsiz profesörümüz ekliyor, "26 bin hekimimiz var. Bu, hiç de az sayılmaz. Ama bu 26 binin yüzde 70'i üç büyük kentte toplanmıştır. İstanbul'da 600 kişiye bir hekim düşer. Ama nüfusu 10 binin altındaki kasabalarımızda 23 bin kişi bir hekimin gözünün içine bakar. 19 Doğu ilimizdeki toplam hekim sayısı 800'dür. Ve beş hekimden dördü bir muayenehane sahibidir. Dediğim gibi aklı, gönlü oradadır.

"İkincisi, çok yanlış bir uzmanlaşma sistemi işlemektedir. Herkes ihtisas yapmak istiyor. Aslında iyi bir pratisyen hekim hastaların yüzde 80'inin derdine derman olabilir. Geri kalan yüzde 20 ise mütehassıs hekime kalır. Ama işte o zaman da muayenehaneler sinek avlar, işler bozulur. Bir de bu sağlık sistemi ve bu eğitim anlayışı ile, iyi bir pratisyen hekim olmak da kolay değildir."

MANNİTOL yüzde 20 serumunun içine üç çeşit antibiyotiği ve çeşit çeşit vitamini doldurmuş; marifet yapmış gibi hepsini rapora işlemiş, bu da yetmemiş bir de verilen serum ve içindekiler iyi geldi' diye not koymuş. Bir kere bu serumun içine hiç bir ilaç konamaz, konursa bozulur. İkincisi de böyle bir nesnenin hastaya iyi gelmesine imkan yok."

İyi güzel de sayın mütehassısım, okuldan yeni çıktığınız da siz ne alemdeydiniz? Poliklinik nöbetinizde böbrek sancı taklidi yapan morfinmanlara morfin dağıttığınızı ne çabuk unuttunuz?"

SEVİYESİZ HASTALIKLAR SEVİYELİ EĞİTİM

FAKÜLTEYİ bitiren genç, önceleri ihtisas yapmayı pek düşünmez. Dört yıl daha dirsek çürütmeyi gözü kesmemektedir. Nasıl olsa derin bir tıp eğitimi almıştır. Hatta tropikal hastalıklar konusunda "buluş" denebilecek fikirler bile geliştirmiştir.

Ama işte hayat böyle düşünmez. Grip gibi, sıtma gibi seviyesiz, halk tipi "banal" hastalıklar, tropikal hastalıklarla ilgili "buluşları" ve ender raştlanan omurilik tümörleri konusundaki ince bilgileri ezip geçer. 6 yıllık eğitimin üç yılı böylece ıskartaya çıkmış olur.

6 yıllık bir eğitimin ardından "kendimi çok yetersiz buluyorum" demek ne acı bir şey. Ama çoğu genç doktor bu acı sözü söyler ve ihtisas için kolları sıvar. Bu işlere kafa yormuş hiç kimse, önce böyle bir eğitim ve ardından ihtisas yapma anlayışını onaylamıyor. "Tek çözüm" diyorlar, "daha kısa ve Türkiye şartlarına uygun bir pratisyen hekimlik eğitimidir."

PASPASÇI HAMZA FLORANS NAYTİNGEYL'E KARŞI

SOYULMUŞ yumurta gibi. Gerdire gerdire şişirilmiş beyaz bir balonu, hasta diye yatırmışlardı sanki. Değil enjektör sokacak bir damar, pembemsi ince bir çizgi bile bulmam mümkün değildi.

Florans Naytingeyl Yüksek Hemşire Okulu mezunu hemşire hanım kola bağladığı lastiği sıktıkça lastik bembeyaz ete gömülüyordu, ama damar mamar hâlâ hakgetire. Sonunda pes etti. "Hamza efendi, benim biraz işim var. Şu iğneyi yapıver" dedi dışarı çıktı.

Hamza efendi 13 yıl önce paspasçı olarak işe girmiş, paspastan pansumana, oradan iğneye derken, gel zaman git zaman her bir şeyi öğrenmişti. Hamza efendi, önce hemşirenin bağladığı lastiği söktü attı. Sol eli ile pelhuze gibi kolu yakalayıp şööööyle bir sıvazladı, iğneyi daldırdı. Pompayı geri çekti... kan... tamam damardayız.

Kapı aralığından olayı seyreden Florans Naytingeyl, ağlamaklı... Koridorda kayboldu.

***

DAHİLİYE kliniğinde hemşire odasında, nöbetçi hemşire ile sohbetteyiz. Hastaların ilaçlarını yeni dağıtmış, yorgun argın odaya dönmüştü.

— Yardımcı hemşire ilkokul mezunudur. Kolejli hemşire orta eğitim ve Florans Naytingeylli hemşireler yüksekokul mezunudur. Ama hepimiz aynı işi yaparız. Yüksek eğitim görmüş bir hemşirenin 4 yılda kazandığı bütün bilgiler kısa sürede uçar gider. Vizite çıkan doktor bir kere olsun "Hemşir'anım, sen ne dersin. Bu hasta için nasıl bir tedavi yolu izleyelim" demez. Onuruna dokunur herhalde. Fikrimizin sorulmasından vazgeçtik, verdiği ilacı, yaptığı müdahaleyi hemşireye de anlatmak, öğretmek akıllarının ucundan bile geçmez. Körelir gideriz. Hademelikten yetişen bir yardımcı hemşire ise kendi kendine ne kaptıysa onunla kalır. Ne bir kurs ne bir ders.

Servisteki 150 hastanın çoğu uyumuştu. Uyuyamayan ve ayağa kalkabilecek durumdaki birkaç hasta da hemşire odasına gelmiş sohbete katılmışlardı.

— Bu işin ideali, 8 hastaya bir hemşiredir. Biz bir kata bir hemşireye çoktan razıyız. Ama işte görüyorsunuz, beş kattaki 150 hastaya bir tek ben varım. Pazar günleri durum daha da kötüdür. Öteki blokta yatan 150 hasta da bize kalır. Gel de ilgilen, gel de doğru dürüst bakım yap Geçen nöbetimde yine yalnızdım. Hastanın biri komaya girdi. Onunla uğraşayım derken bütün hastaların ilaç saatleri geçti. 22.00'de verilmesi gereken ilaçları ancak 24.00'de dağıtmaya başlayabildim. Tabii hasta bunu bilmez, bilse de neden razı olsun? O ilgi ister, bakım ister. Bu yüzden bir sürü sürtüşme çıkar aramızda. İşte yüzleri, haklı değilsem söylesinler."

Başlarını eğip sustular. Avukatlık yine bana düştü:

— Çok haklısınız da hemşire kardeşim, bir şey sormak istiyorum. 8 hastaya bir hemşire idealdir, sürekli olarak her şeyleri ile ilgilenilebilir demiştiniz ya. Biz şimdi burada tam üç saattir sohbetteyiz. Bu arada siz toplam 8 hastaya bile bakmadınız ki.

— Pazar günü sabah 08.00'de başlayan nöbet, pazartesi saat 16.30'a kadar sürüyor. 32.5 saatlik nöbete insan dayanabilir mi? Bu şartlarda insanda sinir, çalışma azmi kalır mı? Siz söyleyin?

Bu defa fena sıkıştırılmıştım. Hastalar susuyordu. Paspasçı Hamza'ya baktım, ondan da medet yoktu. Çaresiz boynumu büktüm:

— Ben ne söyleyeyim hemşir'anım. Allah hepimizin yardımcısı olsun.

YURT HABERLERİ YURT HABERLERİ

Çömlekoba köyü ve susuz kalan araziden bir görünüş.

«Su verilse ürünümüz 5 kat artacak»

YUSUF ÇELİK

Malatya Doğanşehir ilçesine bağlı 5 köyün binlerce dönümlük arazisine su verilmiyor. İlçeye bağlı Çömlekoba, Güroba, Şatıroba, Çığlık, Altınharap köylüleri "Tarlalarımıza su verilirse 5 kat daha fazla ürün alırız" dediler.

Konuyla ilgili olarak konuştuğumuz köylüler şunları söylediler:

"Biz ta Demokrat Parti zamanından beri bu ovaya su verilmesi için mücadele ediyoruz. O zamandan bu yana 20'ye yakın hükümet değişti. Bizim verdiğimiz dilekçe sayısı yüzleri geçti. Onlarca defa Ankara'ya gidip gildik. Ama ne yazık ki her dönem karşımıza bir engel çıkardılar. Eskiden baraj gelmediği için suyun gelmesinin zor olacağını söylüyorlardı. Şimdi baraj var. (Sürgü Barajı) Bu barajın suyunu 3-4 metre yükseltselerbu ovaya rahat su verilir. Ama barajın suyunu yükseltince Sürgü bucağının önüne ya set çekmeleri gerekiyor ya da bucağın bir kısmını kaldırmaları gerekiyor. İşte bunu yapmamak için binlerce dönüm arazinin susuz kalmasına göz yumuyorlar. Böylece ne biz kalkınabiliyoruz ne de ülke kalkınabilir."

Köylüler yetkililerden bu meselenin üzerine en kısa zamanda eğilmelerini ve sorunun çözülmesini istediler.

Çömlekoba köyünden Hasan Yaman "Bu kuyu sularıyla kendi içecek su ihtiyacımızı mı karşılayalım, yoksa arazimizi mi sulayalım? diyor.

GÜNDEM dışı

"Demirel' in ayıbı"

Çarşamba geçti, perşembe de geçti Türün seçilemedi. Geçenlerde en geç çarşamba veya perşembe seçileceğim demişti de.

Hükümet, gensoru derken Türün makasa geliverdi. Ama Türün'ün kendisi de bu makası gensorudan çok Demirel'den biliyormuş. Sade Türün değil, Türüncüler de bunu böyle biliyorlar. İki hafta önce yeni Atatürk diye Türün'ü piyasaya sürenler şimdi acı acı Demirel'e sitem ediyorlar. Nazlı Ilıcak 13 Haziran tarihli yazısında şunları söylüyor.

"Faik Türün Paşa, çarşamba günü sadece 204 oy aldı. Bugüne kadar yapılan oylamalarda ancak 235 rakamına ulaşabildi. Mevcut durum Adalet Partisinin ve liderinin ayıbıdır. Bazı üyelerin gönlünde Cumhurbaşkanlığı yatar bu yüzden oy vermezler, kimisi Saadettin Bilgiç'in ekibindendir, kırgındır, bu sebepten reyini esirger. Peki Demirel samimi midir? Gelişmeler bizde aksi kanaati uyandırıyor. Belli ki Türün'ü Batur'a karşı kullandı, şimdi silkelemek istiyor. Zira bütün liderler gibi kendisini güzel gösteren aynalara 'evet efendim, sepet efendim'lere pek meraklıdır. Türün kuvvetli bir sahsiyettir. Cumhurbaşkanlığında bu şahsiyeti daha güçlü bir tarzda belirecektir. Sonra kimbilir... terör konusunda İstanbul'daki başarısını yurt çapında gösteriverir de, bazılarının aczi ve beceriksizliği daha iyi ortaya çıkar,.."

Ve yazı bu minval üzere uzayıp gidiyor... Ne "küçük hesaplar..." ne "küçük adamlık" kalıyor.

Türün'ün adaylığı üzerine Demirel'in tutumu konusunda çok şey söyleniyordu. Ama bu vesileyle, Demirel'in kendi "aczi" ve "beceriksizliğini" örtbas etmek için Türün'ü engellediğini de Nazlı Ilıcak'tan öğrenmiş olduk.

GEDİK

Hükümet temel eğitimle ilgili bir şura toplamış...

Buna göre okullarda Türkçe programı tespit edilmiş;

İki maddesi şöyle;

Öğrencilere gördüklerini, dinlediklerini, okuduklarını tam ve doğru olarak anlama gücü kazandırmak,

Gördüklerini, dinlediklerini, okuduklarını, incelediklerini, hissettiklerini ve düşündüklerini söz ve yazı ile tam, doğru olarak anlatma alışkanlığını sağlamak...

Hoop.... Bunlar ne yapıyor? Öğrencilere gördükleri şu manzara-i umumiyenin nedenlerini doğru olarak kavramalarını sağlayıp bindikleri dalı mı kesecekler dersiniz?

Yok canım... Küçücük çocuklara "doğru" söylemeyi öğretip, sonra kafalarından geçenleri ortaya çıkarıp daha o yaştan itibaren "zararlılarını" fişleyecekler de ondan...

Avrupa: "Aferin NATO, şöyle iyici yumuşa, ama bir arada dişleini de göster"

(Nürnberger Nachrichten gazetesinden alınmıştır)

Kültür Bakanı dansöz Özcan Tekgül'e şeref belgesi verecek

ANKARA

Yıllarca gazino sahnelerinde yaptığı kıvrak danslarla tanınan, magazin dergilerinde basılan fotoğrafları ile delikanlıların rüyalarına giren "Dansözler Kraliçesi" Özcan Tekgül'e Kültür Bakanı Tevfik Koraltan "Şeref Belgesi" verecek.

Ünlü futbolcular ve zengin işadamları ile adı çeşitli skandallara karışmış olan dansözler kraliçesi Özcan Tekgül'e Kültür Bakanı Tevfik Koraltan tarafından törenle verilecek yaldız çerçeveli "Şeref Belgesi" hazırlandı ve bakan tarafından imzalandı.

Kültür Bakanlığı yetkilileri bu "Şeref Belgeleri"nin yalnızca Özcan Tekgül've verilmediğini Kültür Bakanı Koraltan'ın çeşitli sanatçıları da daha önce bu yolla ödüllendirdiğini söylediler, "Bunun şüphe ile karşılanmasına lüzum yoktur. Bu tür belgeler dedikodu çıkarılsın diye değil. Bir teşvik olsun diye verilmektedir" dediler.

Özcan Tekgül

Kültür Bakanlığının yeni bir "milli" hamlesi

Dilimizi Türkçeden arındırmakla işe baslayan, Atatürk'ün 100. doğum yıldönümünü kutlama çalışmalarında Atatürk'ü ortadan yoketmeyi başaran Kültür Bakanlığı son olarak yeni bir milli atılımda daha bulundu. Kültür Bakanlığının dansöz Özcan Tekgül'e verilmek üzere hazırlattığı ve altını Bakanın imzaladığı "Şeref Belgesi" ortalığı karıştırdı. Bakan bu tutumunu "sanatı ödüllendirme ve teşvik" diye açıkladı.

Teşvik edilen nedir? Yani şimdi Bakan, genç kızlarımıza "sanatçı" olun diyerek bu yolu mu göstermektedir? Aslında pek yadırgayacak bir durum da yok... Neden derseniz, "milli kültür" diye karşımıza yüzyıl öncesinin Osmanlı sarayını çıkarmaya kalkanlar elbette sanat ve sanatçı diye de ortaya "dansözleri" ileri sürerler. Yıllar yılı sarayların en büyük sanatı bu değil miydi? Dansözlerin ödüllendirilmesinden sonra Bülent Ersoy'a da yaldızlı bir belge verilirse şaşmamak lazım... Çünkü bilindiği gibi Osmanlı sarayının diğer "sanatçıları" da o zamanki adlarıyla "içoğlanları"ydı.

Bu arada olayla ilgili olarak bir gazetede şu haber çıkıyordu:

"Yıllarca gazino sahnelerinde yaptığı kıvrak danslarla erkeklerin yüreklerini hoplatan, magazin dergilerinde basılan fotoğrafları ile bıyığı yeni terlemiş delikanlıların rüyalarına giren 'Dansözler Kraliçesi' Özcan Tekgül'e Kültür Bakanı Tevfik Koraltan 'Şeref Belgesi' verecek..."

Kim mi yazmıştı bu satırları... Yukardaki satırları bu olayı şiddetle eleştiren Milli Gazetenin 17 Haziran tarihli nüshasından aldık...

Bu tartışmalar içinde en kârlı çıkan dansöz Özcan Tekgül oldu... O yaştan sonra ve bu kadar reklam özenine ve Kültür Bakanlığının teşvikleriyle yeniden gazino sahnelerin de boy göstermeye ve ilanları da gazeteleri doldurmaya başladı.

Gözden kaçmayanlar

..AMAN KÖMÜR ALMAYA KOŞUN:

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Kıratlıoğlu "Türkiye'de bu yıl kömür buhranı olmayacaktır" dedi. Önümüzdeki kış sonunda ısınma için 7.5 milyon ton kömür dağıtımının planlandığını da anlatan Kıratlıoğlu, geçtiğimiz yıl 13 milyon ton olan kömür üretiminin bu kış sezonuna da 21 milyon tona çıkarılacağını da söyledi.

Kıratlıoğlu'nun bu açıklamasını vatandaşın "Aman kışa kalmadan bir an önce kömürlerimizi alalım, sonra ne olur ne olmaz, bakan buhran olmayacak dedi" şeklinde yorumlayarak kömürcülerin önünde şimdiden sıraya girdikleri bildiriliyor.

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Beynelmilel palavra

— Efendim, Almanya'da bazı parlamenterlerin işkence konusunu ortaya atmaları, dış yardım konusunu engeller mi?

— Nasıl engelleyeceklermiş? Almanya'nın bize yapacağı yardım 295 milyon dolardı. Bunun 250 milyon dolarını zaten aldık, harcadık. 45 milyon dolar kalmış, bunun için böyle iddialar söylemenin manası var mı? Bunlar hesap kitap meselesidir. Biz parayı aldık ya, istedikleri kadar konuşsunlar.

— Yani Almanya'dan bir daha yardım istemeyecek miyiz?

— Orasını isteyeceğimiz zaman düşünürüz. Şimdiden yarını düşünüp neşemizi kaçırmayalım. O zaman bir çaresine bakarız.

— Şimdi bu işkence iddiaları hakkında herhangi bir soruşturma yapmayacak mısınız?

— Ne işkencesi? Kime yapılmış? Ben duymadım. Açık ve hür bir memlekette yaşıyoruz. Açık ve hür bir memlekette kimseye gayriinsanı muamele yapılamaz.

— Ama raporlar...

—Bunlar lbeynelmilel bir slogandır, tertiptir. Görev yapanların elini ayağını soğutmak, görevlerini yapamaz hale getirmek için iftira ediyorlar.

— Adli tıp raporları...

— Bir de tutturmuşlar Ortaçağ diye. Şimdi bu Ortaçağ lafının ne manası var? Bununla ne demek istiyorlar?

— Bugün Engizisyon dönemindeki gibi işkenceler yapıldığı söylenmek isteniyor.

— Engizisyonda ne yapılmış? Bunların hepsi yalan, iftira. Engizisyonda işkence yapıldığı da o zamanın komünistlerinin beynelmilel slogan ve tertiplerindendi. Engizisyon emniyet görevlilerinin ellerini ayaklarını soğutmak için söyleniyordu.

— Özür dilerim ama, o zamanlar komünizm henüz daha...

— Biliyorum, biliyorum, yoktu diyeceksin. Ama bunlara inanılmaz. Onlar her zaman yeraltında çalışırlar, kendilerini belli etmezler.

— Efendim, Galile'ye bile işkence yapıldı.

— Galile mi? O da kim? Bana böyle bir olay intikal etmedi. Hangi karakolda olmuş? Suçu neymiş bunun?

— Dünyanın döndüğünü ispat etmiş, dünya dönmüyor, duruyor diyeceksin diye işkence yapmışlar.

— Canım o da ne diye böyle saçma sapan işlerle uğraşıyormuş. Yapılacak bir yığın iş varken uğraşacak başka bir iş bulamamış mı? Şunun bunun dönmesinden ona neymiş?

— Sonra emniyette, aynen, İsa'nın, Spartaküs'ün çarmıha gerildiği gibi işkenceler yapıldığı söyleniyor.

— Oh, oh, demek yalan ve iftiralarla artık benim memleketimi de karıştırdılar. İsa'nın Isparta'da çarmıha gerildiğini kim söylemiş?

— Efendim, işkence olaylarının titizlikle üstünde durulduğu söyleniyor.

— Yok efendim yok, bunların hepsi düzmecedir, mevhumdur.

— İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı işkence iddialarının ciddiyetle soruşturulduğunu söylüyor.

— Komünistler, iftiracılar. Bunlar beynelmilel slogandır, tertiptir... Ne? Kim dediniz?

— Sıkıyönetim.

— Öyle mi? Tabii, Türkiye açık ve hür bir memleket. Ben burada sizlerle konuştuğuma göre Türkiye'de gizli bir şey olmaz. Açık ve hür bir memlekette her şey serbesttir. Herkes istediğini araştırabilir, soruşturabilir.

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

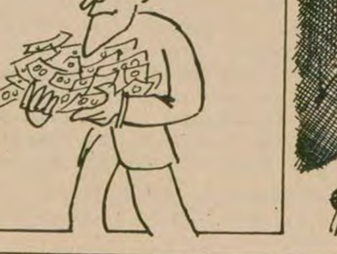

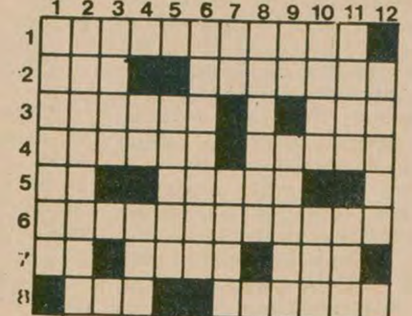

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												■
2				■	■							
3							■		■			
4							■					
5			■	■						■	■	
6												
7			■					■				■
8	■				■	■						

SOLDAN SAĞA: 1) Şeyh Bedreddin'in fikirlerini Börklüce Mustafa ile birlikte yayan ancak daha sonra idam edilen halk kahramanı 2) Eskrim sporunun bir dalı- TERSİ bir konuda açıklayıcı bilgi verme 3) Osmanlılarda deniz erlerine verilen ad- TERSİ dolaylı anlatım 4) TERSİ yıldız- Bir işte uğranılan kayıp 5) Bir nota- Leş yiyen vahşi bir hayvan 6) Özgeçmiş 7) TERSİ arka karşıtı- Abide- Dört tarafı suyla çevrili kara parçası 8) Oy- Daha çok sinema sanatçılarına verilen isim.

YUKARIDAN AŞAĞIYA — 1) Bir haberleşme aracı 2) Ameliyat işinde uzmanlaşmış doktor 3) Yerinde, uygun 4) Bir gıda maddesi—Erkek kişi 5) Bir soru edatı 6) Bir niceliğin kaç katının alınacağını gösteren sayı 7) Kilometrenin kısa yazılışı—Ekonomide, ayrılan para ile alınacak malların çeşit ve oranlarını gösterir liste 8) TERSİ günlük yayın organı 9) Bir soru eki—TERSİ ekilen arazi 10) TERSİ bir kadın adı—Bayağı, aşağılık 11) Tibetli budist rahiplere verilen ad—Bir Kuzey Afrika ülkesi 12) Denizlerde yaşayıp tatlı sularda yumurtlayan bir balık

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA — 1) Paratoner-sA 2) operet-Kil 3) ekM-Zat-tO 4) Ha-Benelüks 5) Ablak-Kimono 6) Nail 7) Oratoryo-Eza 8) Vefa-Kan Çay

YUKARIDAN AŞAĞIYA — 1) Plehanov 2) Kabare 3) Rom-liaF 4) AP-Balta 5) Tezek 6) Oran-Ark 7) neteK-Ya 8) Et-Limon 9) Tüm 10) Kokoreç 11) Si-Sn-zA 12) Alt Olay

DÜNYAYA BAKIŞ

Enerji konusunda baskı yapınca

Comecon ülkeleri, Moskova'ya karşı seslerini yükseltiyor

● Sovyetlerin kendi çıkarlarına yönelik talepleri, zor durumda olan Comecon üyesi ülkelerin ekonomilerini sarsmaya başladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

DÜNYA kamuoyunda Batı ülkeleri arasındaki anlaşmazlıklar tartışılırken, geçtiğimiz hafta Çekoslovakya'nın başkenti Prag'da yapılan, Comecon (Karşılıklı Ekonomik Yardım Konseyi) toplantısında Doğu Bokunda da durumun pek parlak olmadığı görüldü.

1981-1985 döneminde örgüte üye ülkelerin ulusal planları arasında eşgüdüm sağlamanın gündemin baş maddesi olduğu toplantıda özellikle Romanya, Polonya ve Çekoslovakya temsilcileri hoşnutsuzluklarını dile getirdiler.

Sovyet Başbakanı Kosigin'in "Batının ekonomik baskılarına boyun eğilinmemesini" isteyen sert konuşmasına karşılık Polonya Başbakanı Babluch ve Çekoslovakya Başbakanı Strougal daha farklı bir tutum aldılar.

Batıya en fazla borçlu Comecon ülkesi olan Polonyanın Başbakanı, uluslararası ticaretteki korumacı eğilimlerden ve durumun karmaşıklığından yakınarak Batıyla yumuşamanın korunmasını istedi. Babluch bu sözleri ederken Moskova'ya sadık Bulgar Başbakanı Todorov ise Amerikan'ın "soğuk savaş siyaseti yürüttüğü"nü ileri sürüyordu.

Comecon ülkelerinin sosyoekonomik kalkınmalarının dayandığı meselelerin çözümsüz kaldığına işaret eden Romanya Başbakanı Ilie Verdet'in sözleri olağan görülürken, Çekoslovakya Başbakanı Strougal'ın çıkışı şaşkınlık yarattı. Strougal, Comecon içinde araştırmaların sonuçlarının yeterince paylaşılmadığını ve ticari borçların ve kredilerin muhasebesi konularında da anlaşma sağlanamadığını söyledi. Strougal ayrıca üye ülkeler arasında bütünleşmenin gerçekleşmesinde eşgüdüm eksikliğinden ve eylemsizlikten yakındı. Ne var ki Strougal'ın bu sözlerinin bulunduğu basın bülteni son anda Çekoslovak yetkililerce geri alındı.

ENERJİ ÇIKMAZI

Comecon ülkelerini birbirine düşüren sorunların başında enerji konusu geliyor.

Comecon ülkeleri petrollerinin önemli bir bölümünü Sovyetler Birliği'nden karşılıyor. Bugüne kadar Comecon ülkelerine satılan petrolün fiyatı arkada kalan son 5 yılın dünya fiyat ortalaması alınarak saptanıyordu. Şimdi ise Moskova yönetimi kendisi için daha elverişli bir fiyat düzeni getirmek istiyor. Buna Batı ve OPEC(Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü) ülkeleriyle ticaretlerindeki açık ve 40 milyar doları aşan dış borç eklenince Comecon ülkelerinin içinde bulunduğu durumun hiç de iç açıcı olmadığı daha iyi anlaşılır.

Bu sıkıntılar söz konusu ülkelerin halkları için ise şu anlama geliyor. İthalatın kısılması, ihracata yönelik yatırımlara öncelik tanınması, hammadde kullanımında kısıntı, büyümenin durması dolayısıyla halkın refah düzeyinin düşmesi ve tüketim mallarının yokluğu.

ÜLKELERİN DURUMU

Comecon'a üye Doğu Avrupa ülkelerinden ancak Polonya ve Romanya'nın yeterli enerji kaynakları bulunuyor. Bulgaristan, Çekoslovakya, Doğu Almanya ve Macaristan ise enerji ithaline gittikçe daha fazla bağımlı bir hale geliyor. Geniş kömür rezervlerine sahip olan Polonya kömür ihraç ederken petrol ithal etmek zorunda. Romanya'nın ise bu yıl içinde Sovyetlerden petrol ithal etmek zorunda kalacağı ifade ediliyor.

Öte yandan gözlemciler Doğu Avrupa'da 1970'lerin başında kömür gibi katı yakıt kullanımının Batıya göre daha az olduğunu, bunun Doğu Bloku planlarının Batı ekonomilerinin tersine 1973 öncesi ucuz olan petrole dönüştürülmemesinden ileri geldiğini belirtiyorlar.

Oysa şimdi bu durum değişmekte ve Doğu Avrupa ülkelerinde sıvı yakıt kullanımı artmaktadır. Bu artışta teknolojik etken önemli bir rol oynuyor. 1970'lerden sonra Batıdan gittikçe artan miktarda teknoloji ithal eden Comecon ülkeleri bu yüzden Batının enerji tüketim biçimine uymak zorunda kaldılar. Çünkü Batı teknolojisi daha çok sıvı yakıt(petrol) esasına göre kurulmuştu.

Bu arada bir birim malı üretmek için kullanılan enerji miktarının Doğu Blokunda daha yüksek oluşu da enerji buhranını körükleyici bir etken oluyor. Ayrıca bu ülkelerde enerji kaynaklarının üretimi düşüş gösterirken, Sovyetlerin önümüzdeki yıllarda Comecon'un petrol ihtiyacının tamamını karşılayamayacak olması da örgüt içinde kaygı uyandırıyor.

VARŞOVA ZİRVESİ

Aslında Doğu Blokundaki çatlakların su yüzüne çıkması ilk kez Prag'da görülmedi. Mayıs sonuna doğru Varşova'da toplanan zirvede de çeşitli ülkeler Moskova'nın siyasetine karşı bir tutum içine girmişlerdi.

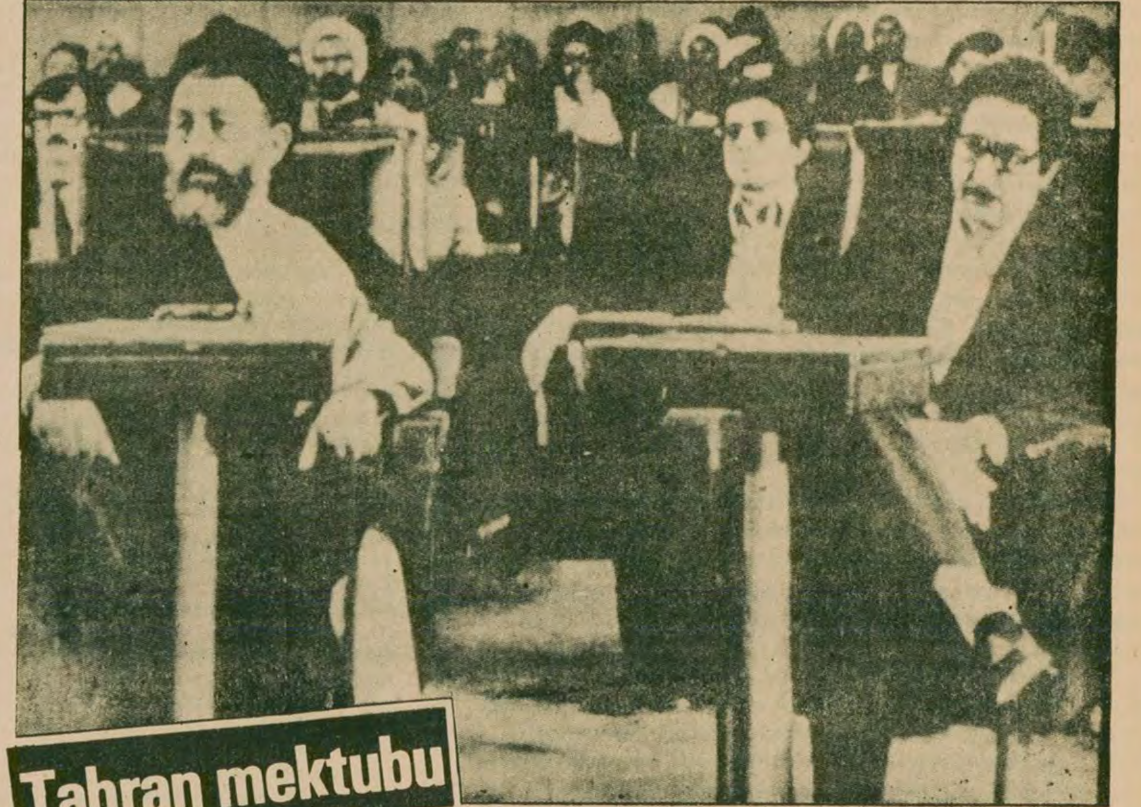
Batılı kaynaklar bu toplantıda Romanya ve Polonya liderlerinin Rusya'nın Afganistan'ı işgaline karşı çıktıklarını bildirdiler. Gözlemcilere göre Doğu Avrupalı liderler önemli uluslararası meselelerde kendilerine daha fazla danışılmasını istediler. Batı ile ticarete büyük ölçüde bağlı olan bu ülkelerin yöneticileri, SSCB-ABD gerginliğinin Batıyla yaptıkları ticarete zarar vermemesine çalışıyorlar. Bu arada Varşova zirvesi sonunda yayınlanan ortak bildiride "Uluslararası sınırlara, bağımsızlığa ve toprak bütünlüğüne saygı gösterilmesi"nin vurgulanması, Moskova yönetimine karşı bir tutumun ifadesi olarak değerlendirildi.

Amerikan "Newsweek" dergisinin Bonn muhabiri, Polonya'nın durumunu ele alırken Polonya lideri Edward Gierek'in, Afganistan'ın işgalini Batılı kaynaklardan duyduğunu ve isteğinden altı gün sonra randevu verdiği Sovyet Büyükelçisine kendisine bilgi vermekte geç kalındığını söylediğini yazdı. Gierek ayrıca Afganistan konusunda bir yorum yapmadan, sıradan haberlerin verilmesini emrederek Sovyetlerin arzuladığı desteği göstermedi. Batılı kaynaklar, Gierek'in kendisini, Varşova Paktının Helmut Schmidt'i(Alman Başbakanı) olarak gördüğünü bildiriyorlar.

Brejnev yönetiminin kendi bahçesindeki bu anlaşmazlıklara sinirlendiği kesin. Ancak Moskova şimdilik onları karşısına almamaya çalışıyor. Ne var ki artan ekonomi ve enerji buhranıyla birlikte Moskova ile Doğu Avrupalı müttefikleri arasına yeni karakedilerin girmesi de büyük bir olasılık.

Kendisini Varşova Paktının Schmidt'i olarak gören Polonyalı lider Gierek (sağda) Varşova Zirvesine gelen Romanya Devlet Başkanı Çavuşesku'yu karşılarken. Her iki liderin de Zirvede Afganistan işgaline karşı çıktığı bildiriliyor.

Beheşti (solda), İran Devlet Başkanı Beni Sadr ile Meclisin açılış oturumunda

Tahran mektubu

İRAN'DA KARGAŞA VE MÜCADELE DEVAM EDİYOR

● Homeyni, Şaha karşı mücadelenin durdurulması yönünde bir açıklama yapmadı

İran'ı en fazla meşgul eden sorun, Devlet Başkanı Beni Sadr'a karşı girişilen darbe teşebbüsü. Beni Sadr'in gazetesi, "İnkilabi İslami", geçtiğimiz hafta içinde üç gün üstüste çok önemli bir belge yayınladı. Bu belge, İslam Cumhuriyet Partisi Milletvekillerinden Doktor Hasan Ayet'in yaptığı uzun bir konuşmanın teyp bandı. Bandın tümünü çözüp yayınlayan "İnkilabi İslami" gazetesi, Hasan Ayet'in Devlet Başkanı Beni Sadr'a kesinlikle karşı olduğunu ve kendisini bir darbe ile devirmek amacını taşıdığını ortaya koydu.

Bu belgelerin yayınlanmasından sonra özellikle Tahran bir kaç gün çalkalandı. Devrimin başından beri süren "Beni Sadr —Gerici din adamları" mücadelesi, hem de belgesiyle yeni bir boyuta ulaşıyordu. Belgelere ilk tepki, İslam Cumhuriyet Partisinin tutucu lideri Ayetullah Beheşti'den geldi. Beheşti, belgelerin sadece Doktor Hasan Ayet'i bağladığını, partisi ile hiç bir ilgisi olmadığını söyledi. Ardından, belgelerin sahibi Doktor Hasan Ayet bir basın toplantısı yaptı. Ayet, konuşmaların kendisine ait olduğunu dolaylı olarak kabul ederken, darbe yapmak gibi bir amacı olmadığını ileri sürdü. "Darbe yapmak için silah gerek, darbeyi ordu yapar" şeklinde konuşan Ayet, Beni Sadr'a karşı olduğunu ve bu yönetimin yıkılması gerektiğini açıkça söylemekten çekinmedi.

Ancak, Ayet'in açıklamaları hiç de ikna edici olmadı.

Bu darbe girişimi olsun, Ayetullah Homeyni'nin son açıklamaları olsun, ülkede esas olarak yeniden Beni Sadr'ı güçlendirdi.

MECLİS VE REHİNELER

Ancak Beni Sadr'ın daha da güçlenmesini engellemek isteyen kimi çevreler şimdi de Meclisi çalıştırmamaya çabalıyor.

Geçtiğimiz günlerde Ayetullah Homeyni'nin, "Şaha karşı mücadeleye son veriyoruz" dediği öne sürülmüştü. Bu cümle bir çeviri hatasıydı. Gerçek ise Homeyni'nin açıklaması sadece Meclisi çalıştırmayanlara karşı idi. Bu durum da haliyle Beni Sadr'ı güçlendirdi.

Rehineler sorununa gelince. Bu sorun da ancak Beni Sadr'ın akılcı çözümü hakim olunca çözülebilir. Öte yandan Ulusal Cephe sorumlularından Kerim Sencabi geçenlerde Homeyni ile görüştü. İran'da, Şah devrilmeden önce olduğu gibi, ilerici dini çevrelerle ulusal güçler arasında yeniden bir yakınlaşma gözleniyor.

MOSKOVA-TAHRAN

İran ticaret heyetleri Rusya'da, Sovyet ticaret heyetleri de Tahran'da. Ancak, Beni Sadr bu ilişkilerin yoğunlaştırılmasına pek taraftar değil. Şimdilik bu konuda, devrimcilerin dışında açık bir muhalefet yok, ama çeşitli ilerici güçler Moskova ile ilişkilerden yavaş yavaş rahatsız olmaya başladı. İran'da Sovyet yanlılarının aslında hiç bir kitle desteği yok. Tudeh, zaten küçük bir parti. Ama Ticaret ve Maliye Bakanlığındaki bazı teknokratlar, İran'ın ekonomik güçlüklerini Rusya ile ilişkileri sıklaştırarak çözebileceklerini sanıyor. Onlar da bir avuç bürokrat. Tabii İran-Sovyet ticaretinden de pay alıyorlar.

Hükümetin Rusya'ya karşı tutumu, dış görünümde oldukça kararlıdır. Beni Sadr ve Sadık Kutbzade, her fırsatta, özellikle Afganistan konusunda Sovyet yayılmacılığını demeçlerle kınıyor. Ama yine de İran'ın Sovyetlere yanaştığını belirtmek gerek. Çünkü yönetimin izlediği politikalar ister istemez Sovyetleri güçlendiriyor.

Geçenlerde İran Televizyonu, Türkiye hakkında bir film gösterdi. Rus savaş gemilerinin Boğazlardan geçişini ve Türkiye'deki Amerikan üslerinden görüntüler verdi. "İşte komşumuz Türkiye, topraklarında Amerikan üsleri bulunurken Rus gemileri de antlaşmalara aykırı olarak Boğazlardan geçiyorlar" dendi. Rusya ile Amerika'yı aynı kefeye koydular.

Sonuç olarak İran'da durumun karışık olduğu ortada. Ve bu karışıklığın nasıl ve ne zaman çözüleceği de meçhul. Çünkü İran olgusunda, iç güçlerin yanı sıra dış güçlerin, özellikle de Sovyetlerin büyük etkisi var. Bundan sonraki mektupta, sizlere daha umutlu haberler vermek dileğiyle...

Polonya yönetimine yakın aydınların hazırladığı gizli raporda

Polonya'daki toplumsal yaşam eleştiriliyor

● Raporda Sovyetler Birliği'yle olan ilişkilerin biçimi de eleştiriliyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Birçoğu iktidardaki Polonya Birleşik İşçi Partisi üyesi olan yüzü aşkın gazeteci, bilim adamı ve aydının hazırladığı 75 sayfalık bir gizli raporun Polonya'daki buhranı yansıttığı bildiriliyor.

Rapor, Polonya'daki toplumsal yaşamdaki bir çok aksaklık üzerinde dururken, Sovyetler Birliği'yle eşit olmayan ilişkileri de vurguluyor. Raporda, ekonominin kötü yönetilmesi, düşünce hayatına uygulanan sansür, artık kimsenin inanmadığı basın ve yöneticilere tanınan ayrıcalıklar eleştiriliyor.

Raporda, hükümet durumu düzeltmek üzere ciddi bir faaliyet göstermezse "Olumsuz değişiklikler giderek büyüyecek ve açık sosyal çatışma tehlikesini taşıyan bir çığ halini alacaktır" deniyor.

Rapor, 2. Dünya Savaşından beri ilk kez gerileme gösteren ekonomide görülen buhranın, toplumdaki hoşnutsuzluğun tek nedeni olmadığına işaret ediyor ve şöyle diyor:

"Ülkemizdeki buhran her şeyden önce toplumsal ve siyasi niteliktedir."

"Çıkış Yolu" başlığını taşıyan raporu hazırlayan "Deneyim ve Gelecek" adlı grubun kurucuları arasında Polonyalı lider Gierek'in yakın danışmanları olan kimseler de var. Bunlar arasında haftalık "Polityka" dergisi yöneticisi ve Parti Merkez Komitesi Üyesi Rakowski ve ekonomist Rajkiewicz de bulunuyor. Rapora imza atan 141 kişiden 51'i parti üyesi. Bunlar rejim muhalifi sayılmıyor. Yönetimin "liberal kanadı" olarak nitelendiriliyor.

Hükümet sorunu

(Baştarafı 1. sayfada)

gelmesi çok uzun sürmedi. Esen rüzgar, on bir sandalyeyı Demirel'in yanından kaldırıp Ecevit'in yanına getirdi. Böylece MC hükümeti yıl sonunda düştü.

1979 baharında akım artık tersine dönmüştü. CHP'nin yıldızı sönmeye başlamıştı ve hiç bir aritmetik, artık CHP hükümetini ayakta tutmaya yetemezdi. Ülkenin meselelerini çözme şansını yitiren ve inandırıcı olmaktan çıkan CHP yönetiminin arkasındaki güçler, hızla AP'ye doğru kaymaktaydı. CHP hükümeti gidiciydi. Bu nedenle parlamento aritmetiği üzerine haziran ayında yapılan hesaplar da Bağdat'tan döndü.

Bugün durum nedir? Gensorunun sonuçları ne olacaktır? Şunu görmek gerekir ki, CHP 14 Ekim 1979 seçim sonuçlarında ortaya çıkan eğilimi tersine çevirebilmiş değildir. Gensoruyu veren CHP, parlamento aritmetiği açısından bazı iyimser hesaplar yapabilir. Ancak bu parti, bugün yükselen ve iktidara ilerleyen bir güç olarak gözükmüyor. Aslında Sayın Ecevit de bu gerçeğin farkındadır.

Öyleyse ne olacaktır. Belki gensoru bir hükümet bunalımı doğurabilecektir. Fakat varılacak yer gene aynıdır. Hükümet bunalımının yol açacağı bir dizi gelişmeler ya da bir erken seçim, CHP'nin istediği sonucu getirmeyecektir. Çünkü bugün ülkemizde hükümetleri belirleyen güç ve eğilimler AP'nin arkasındadır. AP hükümetinin uyguladığı ekonomik siyaset, hakim sınıfların geniş kesimlerince "cesur ve yerinde" görülmektedir. Hatırı sayılır miktarlarda kredi açan Batı da AP'yi desteklemektedir. Türkiye burjuvazisi Demirel hükümetinin siyasetlerinin yeniden tartışma konusu olmasını ve yeni bir denemeyi göze alacak durumda değildir. Hele kredilerin akışının durması tehlikesi, AP'nin başrolde olmadığı seçenekleri geçersiz kılmaktadır. Bütün bu nedenlerle CHP-MSP koalisyonu da imkansızdır.

AP hükümeti, ekonomik bunalımı halkın sırtına yıkma konusunda tutturduğu çizgide yürümektedir. Daha kötüsü, bu hükümetin MHP'nin zorbalığına dayanarak istikrar sağlama hayalleri, Türkiye'ye çok pahalıya malolmakta, kargaşalığa ve bölünmeye hizmet etmektedir. Bu nedenle Demirel hükümeti kötü bir hükümettir.

Türkiye'nin bağımsızlık, barış ve özgürlüğe hizmet edecek bir Milli Birlik Hükümetine ihtiyacı vardır. Ne var ki, böyle bir hükümet seçeneği henüz oluşabilmiş değildir. Bütün sıkıntılar işte bundan kaynaklanmaktadır. Öyleyse sorun, böyle bir seçeneği oluşturmaktır. CHP, bu seçenek yaratılmadan harekete geçmiş ve gensoruyu vermiştir. CHP'nin bu sabırsız ve hesapsız çıkışında, karamsarlık belirleyici bir rol oynuyor. CHP yöneticileri, biraz da "Demirel hükümetini şimdi düşüremezsek, bir daha düşüremeyiz" anlayışı içindedirler. Bu anlayış hatalıdır.

Doğru siyasetler, Ecevit'in "barış ve birlik hükümeti" adını verdiği bir çözümün yolunu açabilir. Ama böyle bir gelişme için, yalnız AP'nin değil, CHP'nin de bugün izlediği çizgiyi değiştirmesi gerekiyor. "Barış ve birlik hükümeti" adına layık bir hükümet, MHP'nin zorbalığını hedef almakla yetinemez. En önemlisi, Moskova'nın tehditlerine karşı kararlı direniş çizgisini benimsemektir.

CHP yöneticileri, aksini iddia etseler de, Moskova'nın kışkırttığı ihanet ve terör örgütleri bugün CHP içinde her zamankinden elverişli şartlarda çalışıyorlar. CHP, gittikçe büyüyen bu uru kesip atmadığı sürece, inandırıcı olamayacaktır. Türkiye'nin geleceği konusunda duyarlı olan önemli güçler, bu yapılmadığı için CHP'ye kuşku ile bakıyor ve CHP'nin her girişimini sonu belirsiz bir macera olarak görüyorlar. CHP, Türkeşleri tecrit etme siyasetini etkili kılabilmek için, Rusya'ya ve beşinci kollarına karşı kesin bir tutuma girmek ve ara güçlere güven vermek zorundadır. AP'yi esas hedef alma siyasetinin MHP'ye dostlar kazandırdığı artık görülmelidir.

Türkiye halkı önümüzdeki dönemde barış, birlik ve özgürlükten yana bir hükümet seçeneği oluşturacaktır. Çünkü, tarih, Türkiye'ye bu ihtiyacı dayatmaktadır.

Venedik...

(Baştarafı 1. sayfada)

bildiride, Sovyet işgalinin Afgan halkının iradesine ters düştüğü, gerek bölgede gerekse dünya barışı baltaladığı belirtildi. Moskova'nın Afganistan'daki askerlerini kısmen geri çekeceği yolundaki kararına da değinilen bildiride, bu işlemin Sovyet birliklerinin bütünüyle çekilmesine kadar sürmesi gerektiği kaydedildi.

Ortak bildiride ayrıca, diplomatların rehin alınması kınandı ve milyonlarca mültecinin yurtlarından kaçmasına yol açan nedenlerin ortadan kaldırılması istendi. Bildiride bu konuda özellikle Afganistan, Hindiçini, Küba'dan kaçan mültecilerin durumuna dikkat çekildi.

ABD'NİN AÇIKLAMASI

ABD Başkanı Carter Fransa Devlet Başkanı d'Estaing ile görüşmesinden sonra yaptığı açıklamada, Sovyet kararının ancak tam ve sürekli bir çekilmenin ilk adımı olması halinde bir anlam kazanacağını söyledi.

Carter, SSCB'nin Venedik Zirvesine müdahalede bulunmayı denemekten çok, Moskova Olimpiyatlarının yapılmasını sağlamak amacıyla bu açıklamayı yaptığını ileri sürdü. Carter ayrıca, Fransa ile ülkesi arasında hiç bir görüş ayrılığı bulunmadığını da sözlerine ekledi.

Carter'in Güvenlik İşleri Başın Danışmanı Brezezinski ise, Sovyetlerin Afganistan'da bulunduğu tahmin edilen 85 bin askerden bin kadarını çekebileceğini söyledi. Brezezinski, bunun, sıradan bir birlik hareketi ya da gereksiz birliklerin çekilmesi ya da önemli bir işaret olabileceğini belirtti.

İKİNCİ GÜN

ABD, İngiltere, Fransa, İtalya Japonya, Kanada ve Batı Almanya liderlerinin katıldığı zirvenin son gününde ekonomik meseleler ele alındı. Batılı liderler enflasyonu, yüksek enerji maliyetlerini. ve bunun dünyadaki yoksul ülkelere etkisini tartıştılar.

Bu konuda liderler iki nokta üzerinde durdular: Birincisi, petrol kullanımının kısılması, kömür ve nükleer enerji kullanımına ağırlık verilmesi ve petrolle çalışan enerji santrallerinin yasaklanması gibi OPEC petrolüne bağımlılığı azaltacak önlemlerin alınması. İkincisi, OPEC ile doğrudan görüşmelere girişmek ve bu görüşmelere yüksek fiyatlardan en fazla etkilenen Üçüncü Dünya ülkelerini ve Doğu Bloku ülkelerini de katmak.

Zirvede bu önerilerin ikincisine İngiltere Başbakanı Thatcher karşı çıktı. Thatcher, OPEC ile doğrudan görüşmelere girilmesinin ve Doğu Blokunun da işe karıştırılmasının daha fazla mesele yaratacağını ileri sürdü.

Batılı liderler ayrıca enflasyon oranını düşürmek amacıyla sıkı bir para politikası uygulamayı kararlaştırdılar.

Muhabirimiz...

(Baştarafı 1. sayfada)

"Aktancılar" olarak tanınan bir grup Kartal Karlıtepe Mahallesinde 15 Haziran günü, korsan bir yürüyüş yapmak istemiş, ; duruma müdahale eden güvenlik kuvvetleri ile girdikleri silahlı çatışmada bir asteğmen ve bir eri öldürmüşlerdi. Silah sesini duyan gazetemiz çalışanlarından Gülseren Mendekli olay yerine geldiğinde muhabir kartını göstermesine rağmen güvenlik kuvvetlerince gözaltına alınmıştı.

Emniyet yetkililerine yaptığımız başvuru üzerine olayın Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından soruşturulduğu söylendi.

Olaylarla hiç bir ilgisi bulunmayan, sadece basın görevlisi olarak olay yerine gelen muhabirimizin gözaltına alındıktan sonra nereye götürüldüğü konusunda sıkıyönetim yetkililerine yaptığımız bütün başvurulardan bugüne kadar bir sonuç alamadık.

Gözaltına alınıp serbest bırakılanlar, Mendekli'nin Maltepe Zırhlı Tugay Komutanlığında bulunduğunu ve işkence gördüğünü belirttiler. Bunun üzerine Sıkıyönetim Komutanlığına durumu bildiren bir dilekçeyle, işkence iddialarının araştırılmasını ve muhabirimizin serbest bırakılmasını talep ettik.

Bu girişimimize rağmen tekrar Sıkıyönetim Adli Müşavirliğine yaptığımız başvuruda arkadaşımız hakkında bir cevap alamadık.

Son edindiğimiz bilgilere göre, muhabirimiz Gülseren Mendekli, Maltepe Zırhlı Tugaydan Emniyet 1. Şubeye nakledilecek.

MSP'de karar saati...

(Baştarafı 1. sayfada)

sında ne yapılması gerektiğine karar verecek. MSP Grubunun toplantıya katılıp çekimser oy kullanma kararı vermesi halinde dahi CHP ve onu destekleyen bağımsızların oyu hükümeti destekleyen AP ve MHP'nin oyundan fazla olduğundan, gensoru gündeme alınabilecek.

Bu durumda gensoru görüşülecek ve görüşme sonunda oylama yapılacak. Anayasaya göre hükümetin düşürülebilmesi için 226 güvensizlik oyu gerekiyor. Bununla beraber güvensizlik oyları bu sayıyı bulmasa bile, eğer güven oylarından fazla çıkarsa, Demirel hükümetinin çekilmesi bekleniyor.

ERBAKAN-DEMİREL GÖRÜŞMESİ

Toplantıdan sonra bir açıklama yapan Erbakan, "Milletimizin inleyen sesine kulak vermememiz mümkün değildir" dedi. Erbakan, görüşme sırasında, Demirel'in yedi ay içinde ne yaptıklarını ve amaçlarının ne olduğunu anlattığını belirterek, ayrıca MSP'nin 16 maddelik talebi hakkında da nasıl tutum alacaklarını izah ettiğini söyledi. MSP Genel Başkanı bu görüşmeyi ve Demirel'in izahlarını partisinin Başkanlık Divanına götüreceğini ve ondan sonra tutumlarını açıklayacağını söyledi.

Başbakan ve AP Genel Başkanı Süleyman Demirel ise yaptığı açıklamada, "Parlamentoda arkamızda kafi destek olmazsa koltuğa yapışmayacağız" dedi. Demirel şöyle konuştu:

"Biz hükümet olmak için var değiliz, görev için varız. Onun içindir ki meselenin bundan sonraki kısmı bizim dışımızdadır."

Demirel, bu görüşmelerde karşılıklı iki tarafın ne demek istediğini daha iyi anlamayı amaçladıklarını belirterek, Erbakan'ın ne istediğinin anlaşıldığını söyledi.

Demirel şöyle konuştu: "Aslında biz kendiliğimizden hükümet olmadık. Bize destek vaadinde bulunanlar sayesinde hükümet olduk. Yeni destek aramıyorum. Yedi ayda yaptıklarımızın sorumluluğu bize aittir. Ayrıca şunu da belirteyim, biz, bize destek veren partilerin programlarını gerçekleştirmek için hükümet olmadık."

ASİLTÜRK'ÜN AÇIKLAMASI

Öte yandan dün bir açıklama yapan MSP Genel Başkan Yardımcısı Oğuzhan Asiltürk, AP'yi erken seçim isterken samimi olmamakla suçladı ve "Seçim emniyeti sağlasınlar, hemen erken seçime gidelim" dedi.

ECEVİT İÇİŞLERİ BAKANININ AÇIKLAMASINI ELEŞTİRDİ

Öte yandan bir süre önce istifa eden İzmir Bağımsız Milletvekili Akın Simav tekrar CHP'ye katıldı. Ecevit Simav'ın katılma töreninden sonra yaptığı basın toplantısında İçişleri Bakanının Nevşehir olaylarıyla ilgili açıklamasını eleştirdi ve "İçişleri Bakanının demeci hükümetin bu olaylardaki direkt sorumluluğunun bir kanıtı olarak görülüyor" dedi.

"Nevşehir'deki olayların kanıtları arasında birçok gazetecinin bulunduğunu, bu olaylar sırasında hiç bir ciddi inceleme ve araştırma yapılmadığına bizzat tanık olduklarını" söyleyen Ecevit sözlerini şöyle sürdürdü:

"Şimdi birtakım iddialar öne süren Vali, Emniyet Müdürü ile birlikte kendi kendisini Vilayet binasına kilitlemiştir. Bırakın doğru dürüst bir inceleme ve soruşturma yapılmasını, soruşturmayı saptırmak için ellerinden geleni yapıyorlar.

"Cenaze törenine giderken otobüsümüz taşlandı, camları kırıldı. Umarım ki, İçişleri Bakanı bunu da CHP'lilerin kırdığını iddia etmeyecektir. Orada bir tuzak kurulmuştur. Dün Bakanın yalanlarla dolu demecini uzun uzun veren TRT, Genel Sekreter Üstündağ'ın aynı konudaki demecini gece birçok yurttaşımız yattıktan sonraki yayına sakladı. Hükümetin saklamak istediği bir suç var ortada.

"Bütün bu olaylar, bu hükümetin mutlaka düşürülmesi gerektiğini ortaya koyuyor. Aslında da CHP yöneticilerinin can güvenliğinin böylesine ortadan kalktığı bir ortamda hükümetin kendiliğinden görevden ayrılması ve bizim önerdiğimiz gibi bir birlik ve barış hükümetine yol açması gerekirdi."

CHP'NİN YENİ CUMHURBAŞKANI ADAYI

CHP bugün yeni Cumhurbaşkanı adayını belirliyor. Batur'un çekilmesinden sonra yeni adayı belirleme yetkisi Genel Başkan Bülent Ecevit'e verilmişti. Ancak bugün yapılacak CHP Ortak Grup toplantısında bu konuda tartışma açılması da bekleniyor.

Bu arada MSP gayriresmi olarak CHP'ye Senato Başkanvekili İstanbul Senatörü Rahmi Erdem'in aday gösterilmesi halinde destekleyebileceklerini iletti.

Bununla birlikte Erdem'in CHP'nin tam desteğini sağlayabilmesi olasılığının zayıf bulunduğu, MSP dışında da destek bulmasının güç olduğu belirtiliyor.

Öte yandan, Senato eski Başkanı Sırrı Atalay'ın bugün aday gösterilebileceği ileri sürüldü. Atalay daha önce grupta yapılan eğilim yoklamasında Batur'un ardından ikinci sırayı almıştı.

TEK de...

(Baştarafı 3. Sayfada)

ra, daha önce Elazığ'da Ülkü Ocaklarında seminerler veren, işyerine çok sayıda komandoyu dolduran Yılmaz Sertbaş'ın da Muhasebe ve Personel Daire Başkan Yardımcısı olarak tayin edilmesi dikkati çekti. Sertbaş, MC hükümetleri döneminde Elazığ'da görev yaparken, işyerine aldığı komandolar, bir basteknisyeni yaralamış, daha sonra kendisi de yolsuzluk yaptığı gerekçesiyle görevinden alınmıştı.

Öte yandan 1977 seçimlerinde AP'den Konya Milletvekilliğine aday olan Tuncer Tuncay da Genel Müdür Yardımcılığına getirildi. Tuncay, işyerine, önümüzdeki seçimlerde tekrar aday olacağı söylenen Konya'dan işçi alırken, Sertbaş'ın da MHP'lileri işyerlerine doldurduğu belirtiliyor.

Bu tayinlerle birlikte, TEK'in kuruluşundan bu yana en büyük partizanlık uygulamasına sahne olduğu belirtiliyor. 10'dan fazla bölge müdürü görevinden alındı. Bölge müdürlüklerine, özellikle partizanca amaçlar için kullanılabilecek Köy Elektrifikasyonu bölümüne bugüne kadar 2 bine yakın yeni personel alındı.

Bu arada yeni atamalardan sonra bazı yolsuzluk söylentileri de ortaya çıktı. Bir iddiaya göre, TEK'in yüzde 49 hisseyle ortak olduğu MİTAŞ firması, Yönetim Kurulunda TEK'i temsil eden Şebeke Daire Başkanı görevinden alındı. Yerine AP İlçe Başkanlarından biri atandı. Bu değişiklikten sonra MİTAŞ adına Artvin-Ardahan enerji iletim hattını yapan taşaron Hasan Tokgöz'ün işi yarıda bıraktığı, geri kalan işin TEK tarafından yapıldığı öğrenildi. Buna rağmen Genel Müdür Yardımcısı Tuncer Tuncay ve MİTAŞ Yönetim Kurulundaki AP İlçe Başkanının baskısıyla, MİTAŞ'ın taşaron Hasan Tokgöz'e kolay yapılabilecek enerji nakil hatlarının yapımını verdiği ileri sürülüyor.

Partizanlığın yanı sıra işçi kesiminde sendika ayrımı yapılarak da işçilerin bölünmek istendiği bildiriliyor. TEK Genel Müdürlüğü, TES-İş Sendikasına 250 lira zam verirken, aynı işkolundaki Enerji-İş ve Tek-Ges-İş Sendikalarına işkolu zammı vermediği gibi bu sendikalarla sözleşmeleri de uzattığı söyleniyor.

Sendika ayrımına karşı çıkan yöneticiler ise görevinden alınıyor. Şebeke Tesis Kayseri Bölge Müdürü Halil Ulusoy'un bu nedenden görevinden alındığı söyleniyor. Ayrıca Enerji-Der üyelerinin de faşist baskıların fazla olduğu bölgelere tayin edilerek işten istifa etmeye zorlandıkları da belirtiliyor.

Bütün bu uygulamaların sonucu olarak bugüne kadar iyi bir işleyiş içinde olan TEK'in kaynayan bir kazana döndürüldüğü, işinde uzman birçok memurun ve işçinin yerinden edilmesi sonucu işlerin aksadığı görülüyor. Memurlar ve işçiler bu uygulamalardan Bakan Esat Kıratlıoğlu'nun sorumlu olduğunu söylüyorlar.

The Guardian'ın...

(Baştarafı 1. sayfada)

desteklemesinin bir işaretidir. NATO'ya huzursuzluk veren Yunanistan ile Ege konusundaki uyuşmazlığına ve stratejik önem taşıyan Kıbrıs'ta uzlaşma yoluna gitmeyerek Adadaki siyasi istikrarın bozulması ve komünist faaliyetlerin artmasına neden olmasına rağmen, Türkiye, Batı tarafından yalnız bırakılmayacaktır.

"Bu nedenle Uluslararası Para Fonu, önümüzdeki üç yıl için Türkiye'ye 1,65 milyar dolar kredi vermeyi onaylamıştır. Yine bu nedenle Batı hükümetleri, önümüzdeki ay içinde, Türkiye'nin 3 milyar doları bulan dış borçlarını erteleme görüşmelerini sürdüreceklerdir.

"Ancak Başbakan Demirel ve ana muhalefet partisi lideri Ecevit, NATO Bakanlarının Ankara'ya gelişlerini izlerken bu şahsiyetlerin sadece siyaset adamları değil, asker olduklarını da gözden uzaklaştırmamalıdırlar. Ne yazık ki, Türkiye'yi desteklemek, Türk demokrasisini desteklemek anlamını taşımamaktadır."

Bir yılda işten...

(Baştarafı 3. Sayfada)

rinde yüzde 50 azalma kaydedildi.

Ortaya çıkan ekonomik tabloda işverenler, üretim seviyelerini azalttıkları için bir yılda yüzde 34 oranında daha fazla işçi çıkardılar. Yeni yatırımlara da girişmedikleri için işgücü arzında büyük bir artış, talebinde ise büyük bir azalma gündeme geldi. Önümüzdeki aylarda bu oranların daha da artması ve ağustos ayında büyük bir patlama ile karşı karşıya kalınması bekleniyor.

İş ve İşçi Bulma Kurumunun araştırmalarına göre yeni iş talebi ile başvuranların büyük bir çoğunluğu bir işe girebilmek için en az 6 ay beklemek zorunda. Hızla artan işsizlerin büyük çoğunluğu 20-29 yaşlarında, bekar ve ilkokul öğrenimli. Sanat okulları mezunlarının ise iş bulma konusunda daha şanslı oldukları kaydediliyor.

İzmir ...

(Baştarafı 3. Sayfada)

sine yardım yapıp yapmayacağını sordu. Sezgin'in bu soruya "Bir yandan CHP Genel Başkanı hükümetimizi düşürmek için gensoru veriyor, bir yandan da CHP'li İzmir Belediyesi hükümetten yardım istiyor. Siz artık yardımı yeni kurulacak CHP hükümetinden alırsınız" şeklinde alaylı bir cevap verdiği söyleniyor.

AP İzmir yetkilileri ise, "İzmir Belediyesi hizmetlerinin başarısız olduğunu, belediye kadrolarının partizan amaçlarla şişirildiğini, grevin Genel-İş'le Alyanak arasında bir danışıklı dövüş olduğunu" öne sürerek hükümetin yardım yapmasına karşı olduklarını söylüyorlar.

Güneş...

(Baştarafı 1. sayfada)

"Bugün birçok büyük kentte kurtarılmış bölgeler vardır, artırılmıştır. Ayrıca kurtarılmış kentler sözkonusudur.

"Örneğin, Yozgat, Tokat, Amasya, Çorum ve Erzurum kurtarılmış kentlere örnektir.

"Ağrı, Çankırı gibi kurtarılmaya çalışılan kentler sözkonusudur. Bu kentlerde terör, barikatlar kurdurarak, iç savaş düzeyine gelmiştir. Ve çok önemli olanı bu kentlerde devlet tek bir partinin eline geçmiştir. Bu parti AP değildir. MHP ve 'bu partiye bağlı suç örgütleri' devletin bütün etkinliklerini kullanmaktadırlar. Bu uygulamadan AP'nin tabanı da rahatsız ve şikayetçidir."

Hasan Fehmi Güneş, GHA'nın, terörün bu derece önemli boyutlara ulaşmasının sizce esas nedeni ne olabilir? şeklindeki sorusuna da şöyle cevap verdi:

"Terörün bu noktaya gelişinin nedenlerini saptamak için geriye bakmak zorunludur. Terör, zor kullanarak siyasal sonuç almayı amaçlayan eylem biçimi olarak tanımlanabilir.

"Sol gelişmeyi durdurmak ve sınırlamak için eylemler konulmuştur. Güney Amerika modeli devrimi model alan sol örgütler de bundan sonra şiddete başvurmuşlardır. Bu nokta, terörün başlangıcı olarak kabul edilebilir. İktidarda bulunanlar, o gün şiddet kullanan örgütlerin karşısına devlet güçlerini çıkarmamışlar, yine şiddet kullanan başka yapay örgütler oluşturarak üzerlerine sürmüşlerdir. Terörün temelindeki ilk yanlış, "örgütü örgüte kırdırma" politikası diyebileceğimiz uygulamadır.

"Bir başka yanlış, cepheleşme olayıdır.

"Bu uygulama sonucu toplumda birbirleriyle çatışmaya hazır, biri diğerini düşman gören iki cephe oluşmuştur. Bu oluşum devlet kadrolarına 'aşırı politizasyon' olayı olarak yansımış, kamu yönetimi de partizanlığı devlet kavramının üzerine çıkarmıştır. Yine bu olay devlet kadrolarını militanlara açmıştır. Eğitim Enstitüleri olayı bir başka terör hızlandırıcısı sürecini başlatmıştır. Biliyoruz ki, özellikle sağ terör olaylarının militanları çoğunlukla eğitim enstitülerinde yönlendirilmiştir. Terörün nedenleri bunlar sayılabilir. Nedenleri aramak ve suçlu bulmak artık çok önemli değildir. Asıl önemli olan karşı karşıya bulunduğumuz tehlikeye çare bulmaktır. Çünkü bu tehlike halkımızın tümüne, ulusal yaşam tarzı kabul ettiğimiz demokrasimize ve devletimize yönelmiştir.

"Demirel'in de son zamanlarda dediği gibi konu ulusal bir sorundur. Ulusal sorunu ulusal bir 'anti-terör' politikasıyla çözebiliriz. Bu politika, köklü, kalıcı ve ısrarlı olmalıdır. Ayrıca çok geniş, mümkünse tüm kamuoyu tarafından da desteklenmelidir.

"Bir başka deyişle en az iki büyük partinin ve demokrasiye inanan güçlerin beraberliği ile oluşturulmalıdır.

"Bu boyuttaki önlemlerin azınlık hükümetleri tarafından gerçekleştirilmeyeceği açıktır. Demirel, önce azınlık hükümeti modelinden hiç değilse bu konuda vazgeçmelidir.

AYGÜN'ÜN DEĞERLENDİRMESİ

Öte yandan AP Grup Başkanvekili Oğuz Aygün ise, CHP-AP koalisyonu gerçekleşse bile anarşinin önlenmesi için teşhiste ittifak sağlanması gerektiğini söyledi.

Çin'de genel...

(Baştarafı 3. Sayfada)

1966-76 döneminde hükümet, Devrim Komiteleri tarafından yönetilmiş ve yalnızca bölge komünleri ve halk kongreleri için seçimler yapılmıştı.

Yeni seçim yasası, Ulusal Halk Kongresi üyelerini seçecek olan kırsal bölge kongreleri için her üç yılda bir seçim yapılmasını öngörüyor.

Deneme seçimine katılma oranının yüzde 98'e ulaştığı da "Halkın Günlüğü" gazetesindeki haberde yer aldı.

İstanbul'da...

(Baştarafı 3. Sayfada)

tepe sakinlerinden Mehmet Erol şunları anlattı:

"Muhtar Yılmaz bana, 100 bin liraya arsayı sattı ve birkaç aya kadar elektriğiniz suyunuz gelecek dedi. Projeyi gösterdi. Fakat ne su ne de elektrik gelmedi. Allahın dağında elektrik var bizde yok."

3 yıldır Sülüntepe'de oturan Aslı Duman adlı kadın da şöyle dedi:

"En büyük sorunumuz su ve elektrik. 1500 lira aldılar elektrik için. 1 yıldır bizi oyalıyorlar gelecek diye. Paramızı geri istediğimizde 'Ben sizden parayı elektrik için değil trafoyu büyütmek için almıştım' diye inkar etti. Muhtar hakkıyla çalışmıyor. Biz bu muhtarı istemiyoruz."

Çetin Altan...

(Baştarafı 3. Sayfada)

nü dengelemek için yaptıklarını iddia ediyorlardı.

"Yorumculara göre Sovyetlerin orta menzilli füzeler konusunda herhangi bir görüşmeye ve silahların dondurulması konusunu gündeme getirmeye yanaşmamaları, çok boyutlu taktik hesaplara dayanmaktadır. Füzelerini yeterli sayıya eriştirdikten sonra bir-iki yıla kadar, orta menzilli füzelerde karşılıklı bir dondurmaya gidilmesini Avrupa'ya kendileri önereceklerdir. Ancak o zaman Sovyetlerin Avrupa üzerindeki baskısı iyice güçlenmiş olacaktır.

"Orta menzilli Amerikan füzeleri Avrupa'nın güvencesini sağlamaya yetecek midir, yoksa Avrupa'yı ilk hedef durumuna mı getirecektir? Bu konuda Avrupalı yöneticiler çok dikkatli davranmak istemekte, Batı kampını savunurken, Sovyetlerle de ilişkilerini çok germemeye özen göstermektedirler."

Kadayıfın altı

(Baştarafı 1. sayfada)

ğin devamında MSP açısından bir sorun bulunmadığını kamuoyu önünde ortaya koyuyordu.

Demirel'in kozları şunlardır: Bir kere, Batının ve büyük burjuvazinin desteği bugünkü hükümetin arkasındadır. İkincisi, hükümetin düşmesine yol açabilecek bir karar, Batının açtığı kredilerin askıya alınması sonucunu doğurabilecektir. Üçüncüsü, AP yeni bir hükümet bunalımının sorumlusu olarak CHP ve MSP'yi suçlayabilecektir. Demirel'in bu kozları, MSP içinde görüş ayrılıklarına yol açmakta ve Demirel'in MSP'yi bölme umutlarını beslemektedir.

Öte yandan ok bir kere yaydan çıkmıştır. MSP, 16 şarttan birini bile kabul etmediği taktirde, hükümete karşı tutum alacağını açıklamıştır. Demirel'in kesin tavrı karşısında, MSP'nin geniş bir manevra alanı da kalmamıştır. MSP için kadayıfın kızarıp kızarmadığı konusunda karar anı gelip çatmıştır.

Şimdi top MSP'nin ayağındadır. Acaba MSP hangi kaleye gol atacaktır?

Demirel'in bugünkü sorunu hükümetten düşmemek ve NATO Bakanlar Toplantısına ayakta gitmektir. Ancak bu hesap tutmazsa, öyle gözükmektedir ki, Demirel hükümet bunalımını derinleştirerek bir erken seçimin yolunu açmaya çalışacaktır.

CHP ise, geniş çevrelerin desteğini kazanabilecek "Birlik ve Barış Hükümeti" seçeneği ile bir atılım yapmaya çalışmaktadır.

Adana Sıkıyönetim...

(Baştarafı 1. sayfada)

olduğunu" söyledi. Adana Sıkıyönetim Komutanı Emniyet Müdürü Hasan Saygılı'nın istifasını kabul ettiğini ve İçişleri Bakanlığına bildirdiğini, yanlız, dürüst ve otoriter bir emniyet müdürünün gönderilmesini istediğini de kaydetti.

Adana'da öldürülen profesörün, avukatların, Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un katillerinin hâlâ bulunamadığını da vurgulayan Bölügiray "Cumhuriyet tarihimizin en önemli ve ilk olayı olan Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un şehit edilmesi olayı önemini korumaktadır. Bu konunun özel gayretler ve önlemlerle ortaya çıkarılması için İçişleri Bakanlığına 6 ay önce yazı yazılmış ve müteaddit uyarılarda bulunulmuştur" dedi.

ADANA CEZAEVİNİN DURUMU

Sivil cezaevlerinin Cumhuriyet Savcıları kanalıyla doğrudan Adalet Bakanlığına bağlı Sıkıyönetim Komutanlığının sorumluluğu dışında bulunduğunu belirten Bölügiray, buna rağmen kendilerinin sivil cezaeviyle yakından ilgilendiklerini oradaki durumu bütün çıplaklığı ile saptadıklarını söyledi.

"800 kişilik cezaevinde 1700 kişi olduğu, koridorlarda yatırıldığı için ara kapıların kapanamadığı, bazı ara duvarların yıkılarak koğuşların birleştirildiği, sayım ve kontrol yapılamadığı, gardiyanların ikiye bölünerek kendi yandaşlarına her türlü yardım yapmaktan çekinmediği, bu suretle ateşli ve ateşsiz silahların bulunduğu cezaevinin iki kurtarılmış bölgeye ayrıldığı, birbirlerine işkence yaptıkları, linç olayları meydana geldiği görülmüştür. Büyük bir yönetim boşluğu mevcuttur" diyen Bölügiray, bu hususların ilgili makamlara yazıldığını ve söylendiğini önlem alınmasının istendiğini cezaevinin bugünkü haliyle her zaman öldürme ve toplu halde kaçma olayları olacağını belirtti.

Askeri cezaevinin ise hiç bulunmadığını, köhne ev barakalarının koğuş yapıldığını, Yunus İlhan ve Rıdvan Çalışır'ın koğuşlarının tahta tavanını keserek kaçtıklarını belirten Bölügiray, cezaevi çevresinde tel örgüler ve nöbetçilerle önlem almaya çalışıldığını da kaydetti.

K.MARAŞ DAVASI

K.Maraş davasına değinen Bölügiray "Bilindiği gibi sıkıyönetim ilanına sebep olan K.Maraş Toplumsal Olayları Davası savunma aşamasındadır. Türkiye ve dünya kamuoyunda çok önemli bir yeri olan bu davada, sorumluluk yüklenmiş olan mahkeme heyeti gerçekten büyük bir feragatle, insan üstü gayret ve cesaretle sonuca ulaşmaya çalışmaktadır. Maksatlı kişilerin yaymaya çalıştığı bazı söylentilerle dava sonucunun gölgelenmek istenmekte olduğu görülmektedir. Yargılamanın yapılmasında Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi tamamen bağımsız olup yasalar ve kendi vicdani kanaati içinde kararını vermek için, her türlü olumsuz etkiyi dikkate almaksızın takdire değer bir görev bilinci ile çalışmaktadır" dedi.

Bölügiray olayları yaratanların siyasi görüşüne bakılmaksızın işlem yapıldığını dava dosyalarının bunu doğruladığını kaydetti ve "Buna rağmen silahlı kuvvetler mensuplarına yönelen silahlı tecavüzler yanında komutanların, askeri kişilerin şeref ve haysiyetlerine yöneltilmiş asılsız ve gerçek dışı iftiralarla yurtta huzur ve güvenliğin bozulması ve devlet otoritesinin yok edilmesi hedef alınmıştır. Komutanları çeşitli siyasi görüşlerin ve kuruluşların yanında gibi göstermek ve bu konuda propaganda yapmak vahim nitelikte bir bölücülük örneğidir" dedi.

ADANA SIKIYÖNETİM BÖLGESİNDE BUGÜNE KADAR 10 BİN KİŞİ GÖZALTINA ALINDI

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşaviri Albay Hanefi Öncül'den alınan bilgilere göre, 18 aylık sıkıyönetim süresince 10 bin 462 kişi gözaltına alınmış, bugüne kadar 3 bin 319 kişi tutuklanmıştır. Halen 1308 tutuklunun mevcut olduğu öğrenildi.

16 KOMANDO YAKALANDI

Sıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesinden bir açıklama yapılarak, son bir ay içerisinde yasadışı dokuz örgütün ortaya çıkarıldığı, çok sayıda tabanca, mermi, tüfek dinamit lokumu ve barut ele geçirildiği bildirildi. Yapılan açıklamada çeşitli suçlardan toplam 437 kişinin yakalanarak gözaltına alındığı belirtildi.

Komutanlığın açıklamasında son zamanlarda Adana ve civarında 10 kişiyi yaralayan 16 "Sağ görüşlü eylemci"nin yakalandığı da belirtildi.

Antbirlik'e...

(Baştarafı 1. sayfada)

tabancaya ait dolu şarjör ile 3 kutu toplam 75 adet 9 mm çapında mermi bulundu. Saldırganların olay yerine Devrimci-Sol imzalı bildiriler bıraktıkları öne sürüldü.

EYÜP'TE BİR MUHTAR ÖLDÜRÜLDÜ

Eyüp, Silahtarağa Esentepe Mahallesi Muhtarı Hüseyin Demirbaş dün görevi başında öldürüldü. Dün saat 12 sıralarında muhtarlık binasına gelen silahlı üç kişinin açtığı ateş sonucu muhtar öldü. Olay yerine Dev-Sol imzalı bir bildiri bırakıldığı bildirildi.

ANTALYA'DA İŞÇİ SERVİS OTOBÜSÜ TARANDI

Antbirlik Genel Müdürlüğüne ait bir işçi servis otobüsü dün sabah Serik'te saldırıya uğradı, iki işçi yaralandı.

Antbirlik Genel Müdürlüğüne işçi getiren Mehmet Arıca yönetimindeki servis otobüsü, saat 6.45 sıralarında Genel Müdürlük yakınlarında silahlı kişiler tarafından tarandı. Olayda Nadir Öcal ve Ali Yılmaz adlı işçiler yaralandı. Olayla ilgili soruşturmaya başlandığı bildirildi.

ŞİŞLİ'DE ÜÇ BANKA ŞUBESİ KURŞUNLANDI

Şişli'de Garanti, Yapı ve Kredi ile İş Bankasının Kuştepe Şubeleri dün sabah 7.30 sıralarında bir grup tarafından kurşunlandı. Bankaları kurşunlayarak, camlarını kıranlar ve tahrip edenler daha sonra "THKP—C" imzalı bir pankart bırakarak kaçtılar.

GÖZALTINA ALINAN ŞİŞE CAM İŞÇİSİNDEN HABER ALINAMIYOR

17 Haziran günü polisler tarafından evinden alınarak götürülen Topkapı Şişe Cam Fabrikası işçisi Bekir Koçak'dan hâlâ haber alınamıyor.

Esenler'de Akıncı olarak tanınan Mustafa Yaşar'ın öldürülmesi ile ilgili bir ihbarı değerlendirdiklerini söyleyen polisler Bekir Koçak'ın evine 17 Haziran günü baskın düzenlediler ve işçiyi gözaltına aldılar. Koçak'ın babası, oğlunun şimdiye kadar herhangi bir olaya karışmadığını, gittiği Emniyet 1. Şubede de oğluyla görüştürülmediğini ve oğluna işkence yapılmasından endişe ettiğini bildirdi.

MAKİNA MÜHENDİSLERİNİN AÇIKLAMASI

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Ankara Şubesi, İstanbul Belediye Başkan Yardımcısının öldürülmesi ile ilgili olarak yaptığı açıklamada şöyle dedi: "Değerli üyemiz Bülent Demir'in demokrasiye bağlılığı ve demokrasiyi yaşatma kararlılığı karşısında, rejime ve demokrasiye karşı olanlar, onu arkadan vurarak katledenler, gözü dönmüş caniler karşılarında milyonlarca Bülent Demir olduğunu akıllarından çıkarmamalıdırlar.

"Faşist terör odakları ve bunun besleyicisi hükümet halktan soyutlanacak, bu gücün içinde yok olup gidecek ve teknik elemanların halkça ve hakça kalkınmaya katkıları engellenemeyecektir.

"Örgütümüzün sonsuz kederini belirtir, katil çetelerini lanetleriz."

NATO Bakanlar...

(Baştarafı 1. sayfada)

nel Sekreteri Joseph Luns dün bazı temaslarda bulundu.

NATO Bakanlar Konseyinin Ankara'daki ilkbahar toplantılarının açılışı yarın sabah Karayolları Genel Müdürlüğü konferans salonunda yapılacak. Açılış töreninden sonra iki gün sürecek kapalı toplantılara geçilecek.

Toplantılarda, uluslararası siyasi ve ekonomik sorunlarla, Doğu-Batı ilişkileri ve NATO çerçevesinde oluşturulacak bilimsel işbirliği programı üzerinde durulacağı öğrenildi. Afganistan'ın Sovyetler Birliği tarafından işgalinden sonra meydana gelen gelişmeler de gündemde önemli yer tutuyor. NATO'ya üye ülkelerin dışişleri bakanları, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı sonuç belgesinin uygulanması konusunda Madrid'de yapılacak uluslararası konferansa ilişkin görüş ve önerileri de tartışacaklar.

NATO Bakanlar Konseyi toplantılarında Türkiye ve Portekiz'e yapılması öngörülen yardım konusu da ele alınacak. Bu arada ittifakın güneydoğu kanadının savunma açısından güçlendirilmesi gözden geçirilecek.

NATO'ya yakın çevreler, gündemde yer almamasına rağmen, bazı konuşmacıların, Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönüşü sorununu da söz konusu edebileceklerini belirtiyorlar.

Portekiz'in, devlet bakanı, ittifak üyesi öteki ülkelerin de dışişleri bakanı düzeyinde katılacağı toplantılar sırasında çok sayıda ikili temas yapılması bekleniyor. Bu arada Türkiye ve Yunanistan dışişleri bakanlarının yapacağı görüşme konusunda ilke mütabakatına varıldı. Görüşmede, Türkiye ile Yunanistan arasındaki sorunların çözümüne nasıl yaklaşılacağı ve hangi yolun izleneceği konusu üzerinde durulacak.

LUNS: "BATI TÜRKİYE'YE YARDIMI ARTIRMALIDIR"

NATO Genel Sekreteri Joseph Luns, "Batılı ülkelerin Türkiye'ye sağladıkları askeri, ekonomik ve mali yardımı daha da artırmaları gerektiğini" söyledi.

NATO Bakanlar Konseyinin yarın başlayacak ilkbahar toplantısına katılmak üzere Ankara'da bulunan Luns, yaptığı açıklamada, "İttifakın bazı üyelere yardım sağlaması konusunda teşvik edici bir rol oynadığını" kaydetti. NATO içindeki daha varlıklı ülkelerin de ekonomik zorlukları bulunduğuna işaret eden Luns, buna rağmen, sürdürülmekte olan yardımların artırılmasının önem taşıdığını belirtti.

AFGANİSTAN, İRAN VE ORTADOĞU

Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgalinin Doğu-Batı ilişkilerine ve siyasi yumuşamaya zarar verdiğini söyleyen NATO Genel Sekreteri, "NATO yumuşamadan geriye kalanı kurtarmak için elinden geleni yapmaya hazırdır. Ancak Sovyetler Birliği'nin de saldırgan politikalardan vazgeçmesi gerekmektedir" dedi.

Luns, İran, Afganistan ve Ortadoğu'nun NATO'nun sorumluluk alanına girmediğini, ittifakın bu bölgelerde istikrarın sağlanması için etki alanını genişletmeye de niyetli bulunmadığını sözlerine ekledi.

Luns ayrıca, Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen'in, Yunanistan'ın ittifakın askeri kanadına dönüşünü Türkiye'nin engellemediği yolundaki açıklamasını memnuniyetle karşıladığını belirtti.

büyüteç

mustafa öneş

Çocuk-Şiir (1)

Yazının başlığını ne koymalı, diye epeyce düşündüm. Çünkü, çocukla şiiri birbirinden ayırt edebilmek pek olası görünmüyor bana. (İkisi için de her şeyin imge değeri taşıdığını ve şiirde sözcüklerin anlam göstergeleri dışına aktarılarak aralarında oluşturulmaya çalışılan aşkın anlatım ilişkileriyle çocuğun evreni algılamasındaki dolaysız, önyargısız yaklaşımını bir arada gözlemek, bu bağlantının kurulmasına yeterlidir.) Sanatçı olmanın önkoşullarından biri de çocukluğa açılan kapıları biraz aralık tutmak, başka türlü söylersek, doğayla yeni tanışılmaya başlanıldığı o yıllarla alış verişi kesmemek değil mi?

Gene de, çocukluğu uzatmak elde olsa, Türkiye ve benzeri toplumlarda bunu isteyecek kaç çocuk bulunabilir ki? Bizde hemen hepsinin özlemi -kendi yaşantımdan da bilirim-, o mutsuz dönemi çarçabuk geçerek unutmak, 'yetişkinler', daha doğrusu 'insanlar' ya da 'adamlar' sırasına karışmaktır. Toplumun değerler basamağında kendilerine yer açabildiklerinde az çok saygınlık kazanacakları umudu içinde, yaşlılara özgü davranış biçimlerini benimseyerek doğal gelişim sürelerini kısaltmaya çalışırlar. ''Büyümüş de küçülmüş'' deyimine uygun, teveği burulan karpuz örneği erken olgunlaşmış çocuklara bol rastlanan bir yerdir ülkemiz.

Bunun nedenlerini, içinde yetiştiği ortamın toplumsal ve ekonomik yapısı, kültür düzeyi, eğitim yöntemlerinde aramak gerekir. Hayvan yavrusuyla çocuğu (insan yavrusunu) karşılaştıran bazı antropologlar, ilkinin 'verilmiş' bir ortamda dünyaya geldiğinden uzun boylu bakıma gereksemee göstermediğini, ikincisininse yıllarca beslenip eğitilmek zorunda olduğunu ileri sürmektedirler. 'Doğal çevre' ile 'toplumsal çevre' ayrımına değinilmemesi, çocuğun da doğar doğmaz kendini 'verilmiş' bir toplumsal çevrede bulması gerçeğinin gözönünde tutulmayışı gibi eksiklikleri içeren bu görüşün, her yöresi uygarlıktan yeterli ölçüde yararlanamayan günümüz dünyası için tutarlı biçimde savunulamayacağı açıktır. Çünkü, kapitalist toplumlarda annenin gebelik döneminden başlayarak onun büyüyüp yetişme süresini içinde yer alacağı sınıfın yaşam koşulları belirler.

Çocuğun tüm gereksinimleri 'beslenme' ve 'öğrenme' doğrultusundadır. Öğrenme olgusuyla arasındaki neden-etki bağlantısı, beslenmeyi, beden sağlığıyla ilgili, dolayısıyla daha kolay denetlenebilir olmasına karşın aynı ölçüde önemli kılar. Ekonomik durumları elvermediğinden okula gidemeyen, ilköğrenimlerini tamamlayamadan yollarda, taşıt araçlarında yarı dilenerek simit, gazete, ciklet vb. satan; çırak girdikleri işyerlerinde sürekli azarlanmayı, dövülmeyi göze alıp meslek edinmeye çabalayan, ya da yaz kış parklarda, köprü altlarında yatmayı aile ocağındaki dayanılmaz yaşantıya yeğ tuttuklarından evlerinden kaçan 7-8 yaşlarında çocuklar, yaşamın katı gerçekleri önünde direnebilmek için, birkaç yılda duyarlıkları nasır tutmuş, acımasız, bencil yaratıklara dönüşürler. Küçük yaşlarda geçim derdine düşüp çalışmak zorunda kalmayanların birçoğu ise uygulanan yanlış, hoşgörü ve sevgi öğelerinden yoksun eğitim nedeniyle aile ocağını gözaltında tutulduğu yer, okulu da ıslahevi olarak görmeye başlar. 'Büyükler' arasında ezilip kaldıkça, içlerinde kabaran başkaldırıya çıkış yolları arayacak, belli sorumluluklar üstlenme, sözü dinlenir biri durumuna gelme uğruna savaşım vereceklerdir.

Özellikle, ergenlik çağı dediğimiz gençliğe geçiş yıllarında artan sorunlarıyla başbaşa bırakılmaları, doruğuna ulaşmış kişilik kazanma tutkularını yönlendirmede yalnız kalışları, yaşantılarında bir bunalım döneminin başlamasına yol açar. Toplumun yozlaşmış kurumlarına, yapılan haksızlıklara duydukları tepki de buna eklenince, günümüzde gittikçe yoğunluk kazanan anarşik eylemlerin üyeleri durumuna gelebilmeleri için, birkaçı dışında, bütün koşullar hazırlanmış demektir.

Başlangıçta sanatçıyla sanat arası bir yerde bulunan çocuk, sanatın boş, karın doyurmaz, yararsız uğraş olarak nitelendirildiği, sanatçılara 'kaçık' gözüyle bakıldığı, yarınlarının ne olacağını bilmeyen kişilerden kurulu bir toplumda çok geçmeden bu konumundan uzaklaşacaktır. Çünkü, bir bakıma insanın geleceğe güveninin simgesidir sanat.

Yukarda söylediklerimiz, Marcel Proust gibi çaylarına batırabildikleri bir ''madelein'' çöreği anısına sahip değilseler eğer, sağlıksızlık, bedensel eksiklik nedenleriyle bakımlarına daha uzun süre özen gösterilmek gerekmiş olanlar için de geçerlidir.

Özetlersek, anısız büyür çocuklarımız. İlerki yaşlarda ansımak isteyecekleri birkaç mutlu olay bile girmemiştir çocuğun yaşantısına. Öte yandan, çocukluk ne denli unutulmaya çalışılırsa çalışılsın, küçük yaşta içlere yer etmiş güvensizlik duygusu, bir ömür boyu üzerlerinde gizliden gizliye egemenliğini sürdürmektedir.

İranlı Türkolog Hüseyin Düzgün Türkiye'den ayrıldı

Dört aya yakın bir süredir ülkemiz sanat ve edebiyatı üzerinde inceleme ve araştırmalar yapmak için İstanbul'da bulunan İranlı Türkolog Hüseyin Düzgün pazar günü Türkiye'den ayrıldı.

İran'ın ünlü edebiyat tarihçisi, yazar ve ozanı Azerbaycan diliyle yayınlanan tek haftalık dergisi "Yoldaş"ın başyazarı ve yöneticisi Türkolog Hüseyin Düzgün, İstanbul'da bulunduğu süre içerisinde "Çağdaş Türkiye Hikayeleri" adıyla Farsça ve Azerice her biri iki ciltlik büyük bir antolojinin ve ilk iki cildi bugünlerde yayınlanan "Türkiye Edebiyat Tarihi"nin üçüncü cildi için gerekli hazırlıkları sürdürdü.

İran ve Türkiye gibi iki komşu ülkenin kültür ilişkileri kurma çabasıyla her iki ülkenin aynı yazgıyı paylaşan insanlarının sanat ve kültürünü tanıma olanağı bulmasının halklarının karşılıklı çıkarları açısından önemli yeri olduğunu belirten Düzgün'ün, pek çoğu Şah döneminde yasaklanan 35'i aşkın şiir ve inceleme yapıtlarından başka Nazım Hikmet, Aziz Nesin, Nevzat Üstün gibi sanatçılarımızdan yaptığı çevirileri de var.

Düzgün, ülkemizde bulunduğu süre içerisinde yazarlarla, dergi, yayınevi yöneticileri ile yaptığı görüşmelerin çok olumlu sonuçlar verdiğini, bunun semeresinin kısa sürede kendini göstereceğini belirtti. Çağdaş Türkiye edebiyatının İran'da hızla yayılmasına paralel olarak, çağdaş İran edebiyatının da ülkemizde yaygınlaşacağına inandığını, bu arada TYS ile ilerde gerçekleştirilecek ikili anlaşmaların ön görüşmelerini yaptığını, ayrıca Fakir Baykurt, Mustafa Balel, Mahmut Makal Demirtaş Ceyhun gibi yazarlarımızın kitaplarını Farsça ve Azericeye aktarmaya başladığını, bu çalışmalarını tamamladıktan sonra da "Türkiye Çağdaş Şiir Antolojisi", "Çağdaş Türkiye Tiyatrosu Üzerine Bir İnceleme" ile bazı ozanlarımızın kitaplarını çevirmeyi planladığını söyledi.

Çukurova Sanat Tiyatrosu oyuncuları bir oyundan sonra kendilerini ziyarete gelen Adile Naşit ve Selim Naşit'le birlikte.

Valiliğin kapattığı Çukurova Sanat Tiyatrosu yeniden açıldı

MERSİN (ÖZEL)

Bir süre önce Valilik kararıyla kapatılan Çukurova Sanat Tiyatrosu çalışanları yaptıkları başvurular sonucunda salonlarının yeniden açılmasını sağladılar.

1974 yılında kurulan ve Mersin çevresinde çalışmalarını sürdüren Çukurova Sanat Tiyatrosu, toprak ve köylü sorunlarını işleyen oyunların yanı sıra geçen yıl çocuk oyunlarına da yer vermesiyle dikkat çekmişti.

Geçen yıl grubun sanat yönetmeni Ali Pehlivan'ın yazıp yönettiği "Merhaba" ve "Sanık Ayağa Kalk" oyunlarını sunan Çukurova Sanat Tiyatrosu, önümüzdeki mevsim için yeni oyun hazırlıkları yapıyor.

Çukurova Sanat Tiyatrosu çocuk folklor ekibi ve çocuk tiyatrosu çalışmalarının yanı sıra köy araştırmalarını da sürdürüyor.

günün sanat olayları

8. ULUSLARARASI İSTANBUL FESTİVALİNDE BUGÜN

●JOHANN STRAUSS Orkestrasının konseri, 21.30'da Atatürk Kültür Merkezi Büyük Salon'da izlenebilir. 1965 yılında Viyana Senfoni Orkestrasından ayrılan bir grup sanatçı tarafından kurulan Johann Strauss Orkestrası, İstanbul'da doğan ve 6 yaşında Viyana'ya giden Peter Guth tarafından yönetiliyor. Topluluk, "Joseph Haydn'dan Johann Strauss'a" konulu programda Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Janner ve Strauss'un yapıtlarını seslendirecek. Fiyatlar: 300, 200, 100 lira.

●HÜRREM SULTAN oyunu, son kez olarak 21.30'da Rumelihisarı'nda izlenebilir. Orhan Asena'nın yazdığı oyunun yönetmeni Haldun Marlalı, Müzikler ise Nevit Kodallı'ya ait. Fiyatlar: 100, 75 lira.

●"RESİMLERLE Eski İstanbul" sergisi bugün Çemberlitaş Yapı ve Kredi Bankası Kütüphanesinde açılıyor. Aynı yerde Prof. Semavi Eyice de konuyla ilgili bir konferans verecek.

●"TÜRK Basınında Atatürk" adlı sergi de, Galatasaray Yapı ve Kredi Bankası Sanat Galerisinde bugün açılıyor. Bu iki sergi de festival sonuna dek izlenebilecek.

OKURLARDAN

BERİTANLI ÇOCUKLAR

Yüzleri çatlak çatlak
Dudaklarındaki yarıklar
En dipsiz koyaklarıdır
memleketimin.
Kara tahta
Ak tebeşir
Ve keten pantol,
Öyle ırak ki,
Öyle ırak ki öğretmen,
Bakar da bakar
Aha oralara,
Sırma saçlı düzlüklere
Beritanlı çocuklar
Zaman durmaz.
Kar gider
Çamur gider,
Gider Beritanlı gider,
Sabahında uyuyorken
Şahbaz atın üstünde
Akşamında erer.
Dili var olmasına
Ne sorarsın
Ne söyler.

Cafer TİRYAKİ
(İSTANBUL)

İşkence üzerine

Sen işkenceci
Nasıl yemek yiyeceksin o ellerinle
Ve nasıl içeceksin
dağlardan gürleyen yumuşak suyu?
Kuş cıvıltıları erişemez sana
Yalnız it ulumalarıdır duyduğun.

* * *

Vücudun nasıl taşır o kokmuş beyni
Yüreğin sanki katran pompalar gövdene,
Kıstığın gözlerin.
masal zebanilerinden daha hain.
Tekmeleyen ayakların
"kamçı" yılanlarının vuruşu kadar acı
Ve önündeki et yığınları
Toroslar kadar yüce,
deryalardan daha engin
Yıkamazsın ya dağları
içemezsin ya suları.

* * *

Pırıl pırıl gözlü, siyah saçlı yavrunu
Nasıl seveceksin kanlı ellerinle?

* * *

Ağzına alabilir misin o ninnileri
ya türküleri söyleyebilir misin?
Ve yatağına girebilir misin karının,
Tomurcuk güller gibi yanaklarını
okşayabilir misin gerçekten?
Ananın, babanın elini nasıl öpersin,
bayramlarda
mezar ziyaretlerine gidebilir misin?
Ve en sonunda bir gün
hesap soran elleri çözebilir misin
pis gırtlağından?
Son nefesinde,
uçuşuna acılı yüzleri itebilir misin
bir kenara?

Ergun ÜSTÜNALP
(İSTANBUL)

EMEKÇE

İşçidir
Mozaik döker
Karanlığa

Bilekçe.

Ozandır
Şiir dizer
Aydınlığa

Yürekçe.

Işçi-ozan
Yaşam sürer
Geleceğe

Emekçe.

Mustafa
DERTLİ
ADANA

Afgan kızlarına armağan

Direniş siperlerinde
Zemheri bir mahşer.
Doruklardan yağan kar değil.
Yumuşayan napalm.
Saçaklardan akan su değil
Barışçıl kan.
Obalarda cesetler kanrevan...
Afgan üniformalı yeni Çarlar,
Karala köyünde
Bin yüz yetmiş bir kişiyi
Ölü diri aynı mezara taradılar.
Varsak kampında binbir illet,
Kundaktaki bebeleri de
Ninnisiz su çiçeği sarmalar...

* * *

"Bağımsızlık gülü"
Daha hamken, zümrüt yeşili kırlarda,
Saldırdı aç beyaz ayılar.
Kopardı tomurcuğu dalından,
İşgal altındaki tüm halkların
Kanla sulanmış bağından...
Kölelik boyunduruğu ağırdır.
Baş öne eğik;
Yürekte acı sızıdır, bilirim...
Ne var ki suskun değiliz.
Ve suskun değil Kabil kızları.
Belki elleri, ayakları çamur,
Fakat Leylamın gözleri
Gene simsiyah kömür..
Memelerinde asılı bomba
Taptaze bir gonca
İşgal boyunca
Antenler ince belde kemer,
İpek saçlar paletler altında derbeder,
Son soluklarında bağımsızlık

* * *

Gerdeğe girmeden,
Bu inançta
Kan tılsımına girdiler.
İğrenç karanlıkta,
Neden mehtabın dili lâl?
Bakın gelecek apaydınlık
Bacılarımın teninde sabah güneşi
Kızıl bir şal..
Akıtılan kanlara boyanacak,
Özel uçaklarla tepeden inme
İhraç malı uşaklar.
Ne devrim uşaklara yaraşır,
Ne de işgal barışla bağdaşır.
Onurla haykırıyor dünya.
Ve haykırıyor Rengin Datfar,
Afganlı ince yağız delikanlı;
"Ey millet, ey insanlık!
Ben musibete uğramış
Bir ülkenin gecesinden geliyorum.
Benim feryadım özgürlük
Ve bağımsızlık türküsüdür.
Esir Afganistan'ın."

* * *

Ey Afganlı kardeş!
Biz birbirimize benzeriz.
Kimbilir, daha nice
Musibetten geçeriz.
Esaretin ne olduğunu da bilirim.
İhanettir, ağudur
Her gün damla damla içeriz
Ve esaret zincirini
Kırmasını da biliriz.
Uzat dostluk elini kenetlenelim
Namertlik yok soyumuzda,
Şangşara kentindeki
Bu seyran, bu bayram bizim..
Bilmem bilir misin?
Pamir yaylası kar ile duman,
Hayber geçidi, kahpe ordulara
Geçit vermedi, vermeyecek,
Asırlardan bu yana.
Bağımsızlık uğruna
Gökyüzüne gömülen
Afgan kızlarına
Kor yüreğim armağan

HAMİT GEYLANİ (ANKARA)

ÖZÜR

İki hafta önce "Afgan Kızlarına Armağan" adlı şiirin bir bölümü, teknik bir hata sonucu çıkmamıştı. Bu nedenle şiirin bütününü yeniden yayınlıyor, sayın Geylani'den özür diliyoruz.

Hikaye: Ahmet Naim

Kolcu Şaban

DÜNDEN DEVAM

Zaten onun, ne zamandan beri ayıngacılarla işbirliği yaptığını biliyordu ama elinde delil yoktu. İçinden "Zavallı Mahmut, ben kimseye haraç vermem diyen erkekliğinin kurbanı olmadı mı?" diyordu. Şaban'ı kıstırmak için çırpınan Kamil uzun zaman beklemedi. Bir akşam üstü ayıngacı Çolak Ali'nin rakibi Kel Murat adında bir kaçakçı, beklediği haberi verdi. Çolak Ali baş kolcu Şaban'la önemli miktarda kaçak tütünü geçireceklerdi. Bu işin kolaylıkla yapılabilmesi için, Şaban oralarda gözcülük yapan kolcuları "ihbar var" diye Üççamlar geçidindeki patika yola yollayacak, sonra kendileri Şeytan Kayasından geçerek şoseden yağ gibi kayacaklardı.

Kamil saniye kaybetmeden tüfeğini kapıp Şeytan Kayası yönünü tuttu. Yanına başka kolcular almayı düşünmemiş değildi, ama ya iş fos çıkarsa...diye düşünüyordu. O zaman rezil olmak değil, ekmekten de olmak vardı. Nasıl olsa onlar da kalabalık değillerdi. Alt yanı iki kişiydiler.

Oysa işin fos yanı falan yoktu. Kolcu Şaban Ayıngacı Murat'la düpedüz anlaşmıştı. O, kolcuları yanlış bir yere sürecek, Çolak Ali de beri yandan ayıngaları posta edecekti. Yalnız Şaban'ın tanınmaması için yanlarına karıcı filan almayacaklardı.

Çolak Ali ilk seferden dönmüş, on beygirlik ikinci postayı geçirmeğe hazırlanıyordu. Şaban tüfeğini bir ağaca dayamış, ayınga denklerinin yüklenmesine yardım ediyordu.

Sessiz ve rüzgarsız bir yaz gecesiydi. Göğü, ay ışığını kesmeye çalışan dantel gibi bulutlar kaplamıştı. Birdenbire çalılıklar arasından hafif bir çıtırtı duyuldu, sonra iki büklüm yürüyen bir gölge gözüktü.

Çolak Ali dengin arkasına yatıverdi, Şaban iki üç adım ötede ağaca dayalı tüfeğine doğru seğirtti. Fakat, iki büklüm gölge doğruldu ve:

– Teslim olun, diye haykırdı, Çolak Ali dengin arkasında soluk bile almıyordu, Şaban, Kamil'in sesini tanımıştı, tüfeğini alarak kaçmağa başladı. Kamil de koşuyordu. Yeniden:

– Kaçma, teslim ol Şaban! diye bağırdı. Yoksa ateş derim!

Şaban beş on adım ilerisindeki kalın bir meşe ağacının gövdesinin arkasına ulaşmak için hızla koşuyordu. Sessiz geceyi yırtan bir tüfek sesi duyuldu. Şaban, müthiş bir sopa yemiş gibi sol kolunun dirseği hizasından kırıldığını gözlerine çakmak çaktıran bir acı arasında hissetti. Ve bir saniyenin bölümleri arasında: "Beni tanıdı, eğer ikinci kurşunda işimi bitirmezse mutlaka ele verecek" diye düşündü. Durdu:

– Ateş etme! dedi teslim oluyorum.

Ama çok ani bir hareketle tüfeğini doğrulttu ve üzerine doğru gelen Kamil'in opa orta göğsüne ateş etti. Kamil hiç ses çıkarmadan olduğu yerde döndü, kolları iki yana açık,sırtüstü devrildi.

Tüfek sesinin telaşlı yankıları sönmüş, gece eski sessizliğine dönmüştü. Çolak Ali yattığı yerden doğruldu ve tüfek elinde hareketsiz dikilen gölgeye dikkatle baktı. tanıdı.

– Geçmiş olsun Şaban, dedi. Taneden değil mi? Bari kurşun sağlama gideydi.

– Git bak bir kere.

– Ben mi?

– Sen ya... Ölmediyse beni tanımasın. Üstelik yaralıyım. Hergele kurşunu yemeden sol kolumu budadı.

Çolak Ali sırtlan gibi sürünerek cesede yaklaştı:

– Kuyruğu titretmiş, dedi. Şimdi ne halt edeceğiz bunu? Hay Allah layığını versin Şaban!

Çolak hem bunları söylüyor, hem de alışkanlığın verdiği bir dürtü ile ölünün ceplerini yokluyordu. Şimdi cesede korkusuzca yaklaşabilen Şaban, parmağı tüfeğin tetiğinde, Çolak Ali'ye bakıyordu.

Gün doğmadan kale kapısından, ihtiyar bir köylünün çektiği iniltili bir kağnı giriyordu. Kağnının gerisinde üstü başı toz ve kan içinde Kolcu Şaban geliyordu. Sol kolu yazma bir mendille boynuna asılmıştı. Kağnının içinde koyun koyuna yatan iki ceset gözüküyordu.

Arabanın önünden geçtiği evlerin kapıları açılıyor, gözlerinden uyku akan yarı giyinik kasabalılar, uzun paçalı donlarının uçkurlarını çekiştirerek kapı önlerine çıkıyorlardı. Kağnı, çevresini saran kalabalık arasında hoplaya hoplaya reji dairesinin önüne geldi. O zamana kadar zaptiye onbasısıyla iki zaptiye de yetişmişlerdi. Reji memuruna haber salındı, Cerrah Onanis Bey de çağrılarak kolcunun tedavisine başlandı. Şaban, Onanis Bey kolunu sararken kendisini hayret ve hayranlıkla seyreden kalabalığa şunları anlatıyordu:

– Önemli bir ihbar aldık. Hemen ihbar edilen geçidi sardırdım. Öte yandan da ne olur ne olmaz diye Şeytan Kayasına en güvendiğim adamım olan rahmetli Kamil'i gönderdim. Sonra yalnız bırakmamak için ben de gittim. Küt! Bir tüfek, sesin geldiği tarafa koştum. Ne göreyim? Çolak Ali, Kamil'in üzerine çullanmış, öldürdükten sonra üste üstelik soymuyor mu? "Teslim ol" diye bağırdım. Ama, it dölü Kamil'in tüfeğini kaptığı gibi üzerime çıkmasın mı? Yaralandığımı anladım. Yeniden: "Teslim ol, yoksa yakarım!" diye bağırdım. Baktım gene davrandı. Eeee... Siz olsanız durur musunuz? Kafası budur dedim, bastım tetiğe, nalları dikiliverdi! Geberdi gitti ama mel'un, en sevgili, en kıymetli arkadaşımızın başını yedi. Zavallı Kamil'ciğim ben seni böyle mi görecektim...

Reji memuru işini bitiren Onasis Beyin kolunu sıktı:

– Her zaman söylemez miyim birader, dedi, şu Şaban emsalsiz adamdır vesselam!...

BİTTİ

Aydınlık

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

THKO

NURHAK'TAN KIZILDERE'YE EYLEMCİLER ANLATIYOR 7

12 MART

"Bir öncümüz, bir artçımız ve bir de esas gövdemiz vardı. Bütün grubun komutanı Sinan Cemgil idi. Öncülerin Tuncer, artçıların Mustafa Yalçıner, gövdenin ise Kadir Manga ve Alpaslan Özdoğan idi

Cibo mağarası ve Gölbaşı harekatı

DENİZLER Malatya'ya gitmek üzere yola çıktıktan üç gün sonra Şarkışla ve Gemerek'te, Hüseyin İnan da Pınarbaşı'nda dayısının evinde yakalanmıştır. Sinan ise bir arkadaşı ile birlikte kah motosiklet, kah trenle Akçadağ'a gelmiş, sonra ilk kontakt noktası olan Teslim Töre'nin evini bulmuştur. Teslim tarafından evden alınıp götürülen Sinan dağdaki gerilla kolunun komutanlığına seçilir. Ancak THKO'lular için artık serbestçe dolaşma olanağı kalmamıştır. Sinan'ın gelirken Teslim Töre'nin evini çevredeki insanlara sorması kuşku uyandırmış, Teslim Töre aranmaya başlanmıştır. Bu ise yöreyi iyi bilen ve çevreyle ilişkileri yürüten Teslim'in büyük ölçüde hareketsiz kalmasına yol açar.

Cibo mağarası, içine koyun sürülerinin konduğu büyük bir mağara idi. Kış olduğu için dağlarda ve yaylalarda bizden başka kimse yoktu. Köylülerle ilişkimiz sınırlı olduğu için çok zor yiyecek bulabiliyorduk

Dağlarda başlatılacak olan gerilla mücadelesini şehirlere doğru geliştirerek yaygınlaştırmak temelinde kurulan THKO'nun lideri Hüseyin İnan, Mehmet Nakiboğlu ile birlikte Malatya'ya giderken Pınarbaşı'nda dayısının evinde yakalandı.

Ahmet Erdoğan anlatıyor

BUNDAN sonrasını o sırada Sinan Cemgil'le birlikte Malatya dağlarında olan Ahmet Erdoğan'ın ağzından dinleyelim:

"...Ve en meşhur mağaramız Cibo'ya vasıl olduk. Bu çok büyük bir mağara idi. İçine koyun sürüleri filan konurmuş. Tabii bizim orada bulunduğumuz zaman değil. Çünkü o zaman tam kışın ortasıydı. O dağlarda, yaylalarda bizden başka kimse yoktu. Yemek çok zor buluyorduk. Birincisi, köylülerle ilişkimiz sınırlıydı. İkincisi, yakında oturanlar yoktu. Bir günlük yolculukla getirebiliyorduk yiyecek bir şeyler. Ve hiç doymuyorduk Cibo mağarasına daha önce gelen çobanların tavana astığı heybede fare sidikli ekmekler vardı. Bunları ocakta kurutuyor, kızartıyor, yiyorduk. Tabii bir hoş kokuyordu. Çok da soğuktu. Açlıkla üşüme birleşiyordu. Bu yüzden gece iniltiden geçilmiyordu. Bol sayıklama. Güzel yemek ve lokanta rüyaları görmeler

"Orada biraz beden eğitimi filan yaptık. Ama silahlarımızı denemedik. Onlara alışmadık. Hatta atıp atmayacakları bile belli değildi. Ben bendeki mavzeri bir sabah vakti keşfe gittiğimizde, su başında gördüğümüz ceylanları vurmak için kullandım ve çok heyecanlandım. Bu hayatımda ilk kez ceylan görmenin heyecanı olduğu gibi, mavzerimi ilk kullanmanın da heyecanı idi. Tabii vuramamıştım. Zira silahımın namlusundan yağmurdan, yaştan korumak için bir kapak vardı. Bunu açtım, açacağım diye uğraşırken uzaklaştılar, zaten ben de nişancı falan değildim. Attım ama tutturamadım. Hayvanlar da mübarek orada sanki toplantı yapmışlar. İki ceylan, bir tilki, bir de tavşan hepsi birden kaçıştılar. Ceylanlar uyumlu bir şekilde yanyana, aynı yöne gittiler. Ceylan görmem benim en güzel dağ anılarımdan biridir. Diğer arkadaşlara çok heyecanlı bir şekilde anlattım. Ama fazla ilgi göstermediler. Bu ceylan görme olayı Cibo mağarasında değil, daha sonra oluyor ama ben aklıma gelmişken anlattım.

Cibo mağarasında ideolojik tartışma

"CİBO mağarasında bir gün ideolojik bir tartışma açıldı. Konusu da bayağı ilginçti. Türkiye nasıl bir ülkedir? Tartışma kötü cereyan ediyordu. Hatta küfürleşmeler oldu. Bu yüzden bir daha böyle tartışmalar yasaklandı. 'Zaten biz de tartışmadan bıkıp usandığımız için buraya geldik' denildi. Aksini iddia eden de olmadı.

"Hüseyinler yakalandıktan sonra dağdaki merkezi görevimiz yakalanan arkadaşları kurtarmaya çalışmak haline geldi. Hüseyinsiz edebileceğimize inanmıyorduk. Zaman geçtikçe de aceleciliğimiz ve telaşımız arttı. Kendimizi işe yaramaz insanlar gibi görmeye başlamıştık. Dağ yaşantısı da bizi yıldırmıştı Romantizm bitmişti ama, gerçeği görmeyi bir türlü onurumuza yediremiyorduk. Sinan 16 Martta Malatya'ya ulaştığına ve 31 Mayısta çatışma olduğuna göre kır gerillacılığı 2,5 ay sürmüş oluyor Bu zamanın tamamına bu duygu ve düşünceler hakimdir. Hiç bir şey yapmadan yiyip içip yatıyoruz, aramızdaki uyumsuzluk artıyor. Bu da bizi bir an önce eylem yapmaya zorluyordu. Çünkü bu uyumsuzlukların boş oturmaktan geldiği fikri yaygındı...

"...Bir öncümüz, bir artçımız, bir de esas gövdemiz vardı. Bunların her birinin komutanları vardı. Sonra bu komutanlık müessesesiyle hapishanede kendimiz alay eder olduk. Kumandanlar toplantısından söz edince, ona Red Kit kültürüyle "akıllılar meclisi" deyip gülüşürdük. Bütün grubun kumandanı Sinan, öncülerinki Tuncer, artçıların Mustafa Yalçıner, esas gövdenin ise Kadir ve Alpaslan'dı. Sonra bir ara Tuncer kumandanlıktan alındı. Bize erzak getiren jeep'in şoförünü tedbirsizlik yaparak mağara yakınlarına kadar getirip, "Seni THKO adına tutukluyoruz" falan demişler, sonra da adamı ellerinden kaçırmışlar. Bu olaydan Tuncer sorumlu görüldü. Onun görevi de bana verildi. Bu olaydan sonra Nevşehir'den getirilen komando birliği bizi daha sıkı aramaya başladı. Şoför askerlere verdiği ifadede getirdiği bazı ayakkabıların kadın ayakkabısı olduğunu söylemiş, bu yüzden aramızda kadınlar da var sanıyorlarmış. Bir de Mustafa'nın günlüğünde geçen Nazmiye ismini de öyle sanmışlar. Oysa Nazmiye yük taşımak için satın aldığımız katıra verdiğimiz isimdi. O günün parasıyla 4 bin liraya satın almıştık. İşimize de yaramıştı.

"...Çok yavaş yol alıyorduk. 2,5 ayda 200 kilometre yol aldıysak iyidir. Bizim için Nurhak Dağına çıktılar denildi. Ama biz Nurhak'a çıkmadık. Nurhak 3 bin küsur metre yüksekliğinde çıplak bir zirve. Görkemli bir duruşu var. Biz yanından geçtik ve önünde uzanan 2 bin metre yüksekliğindeki, yeşillik Sırıklı Yaylasında dolaştık. Artık kar kalmamıştı. Mayıs ayıydı. Radyodan boyuna arananların isimleri yayınlanıyordu. Biz de dağa çıkmayanların kolayca yakalanacaklarını düşünerek alay ediyorduk. Dağda olmayan herkesi küçük görüyorduk.

Komutanlar toplantısı ve Gölbaşı harekatı

"NİHAYET komutanlar bir toplantı yaptık. Gölbaşı harekatı burada kararlaştırıldı. Yakınımızda Kürecik'te Karahan gediğinde Amerikan radar üssü vardı. Buradaki personelden bir kısmını rehin alıp karşılığında Denizleri isteyecektik. Bunun ardından da K. Maraş'tan Adıyaman'a para taşıyan bir banka arabasını soyacaktık. Her iki eylem için de toplam 7 kişi belirlendi. Geri kalan 14 kişi Binboğa Dağlarına gidecekti. Eylem yapacak yedinin içine giremeyenler bayağı üzülüyorlardı Hüzünlü bir vedalaşma oldu, sonra biz hemen yola koyulduk.

"Ancak banka arabasını soyma girişimimiz daha başından suya düştü. Arabanın plakasını öğrenecek arkadaşla buluşamamış, randevuya yetişememiştik. Bunu bırakıp hemen ikinci işe giriştik. Yani radar üssünü basma eylemine.

"30 Mayısta bütün gece yürüyerek Göksu Irmağı kıyısında Helete adlı bir köyün yakınlarına geldik. Görülürüz kuşkusuyla bütün gündüzü köyün sırtlarında geçirdik. Gece Göksu Irmağını geçecektik. Ama köprüden değil karşıya ip uzatarak. Köprüyü kullanacak olsak köyün içinden geçmek zorunda kalacaktık. Akşam oldu ve harekete geçtik."

Yarın: Ikibuçuk aylık gerillacılığın sonu

Mustafa Yalçıner'in gerilla günlüğünde

● Mustafa Yalçıner ve Hacı Tonak'ın dağda iken tuttukları "Gerilla Günlükleri", yakalandıkları zaman güvenlik kuvvetlerinin eline geçmiş ve Sıkıyönetim Savcılığının iddianamesinde de delil olarak kullanılmıştır.

"16 Mart: Sinan geldi. Diğerleri yakalandı. Artık hürüz. Çünkü dağdayız. Mağaralarda kalıyoruz. Ben para için Ankara'ya gittim. Gittiğim gün Elazığlı arkadaşlar da geldi. Ben para ve altı kişi ile döndüğümde, silahlar da taşındı. Artık her şeyimiz yanımızda. Ekmeği Mustafa Dayı getiriyor. Çekingenliği de yok olmak üzere. Teslim, mermi işini de halletti. Filinta başına altmış kadar mermi düşüyor. Kendimi artçı olarak düşünüyorum. Ilk silahlarım, Filinta, Simith, bir el bombası. Ben askeri işlerden sorumluyum. Şimdi Çat Yaylasına yakın bir mağarada kalıyoruz. Harekete hazır gibi bir durumdayız.

Mustafa Yalçıner, Gerilla Günlüğünün bir bölümünde de grubunda bulunan arkadaşlarını şöyle değerlendiriyor.

SİNAN: Yetenekli bir arkadaş. Her şeyi ile iyi. Grubumuzun genel sorumlusu. Şimdiye kadar yanlışı yok.

TUNCER: En güvendiğim arkadaşlardan. Fedakarca çalışıyor. Hatası olmadı.

BEN: Kendimi tartabildiğim kadar fena değilim. Her işe mümkün mertebe koşmak istiyorum. Tek hatam Meşeli'de Ato'ya kötü sözler söylemem. Bizi gören bir çoban yüzünden bu işi nasıl yaptığıma şimdi hayret ediyorum. Demek eksik yanım varmış.

HEMŞERİM (Ahmet Erdoğan): En çok güvendiğim arkadaşlardan. Çok iyi niyetli, her işe koşuyor. Hiç bir aksiliği yok. Altın gibi.

KADIR: İyi arkadaş. Yalnız sinirli. Bazen bağırıp çağırıyor. Tereddütsüz her işe sarılıyor.

OSMAN: En sevdiğim, en güvendiğim arkadaşlardan. Çok iyi niyetli. Yapmaktan kaçınacağı, mazeret uydurmaya çalışacağı hiç bir iş olamaz.

ATO: Pırlanta. Güvenilir ve iyi bir arkadaş. Her işe koşar. Çok az bulunabilecek bir insandır.

SADIK: İyidir. Üstüne düşen görevi yapıyor.

CENGİZ: İyi niyetli. Yalnız hâlâ çok bilmişlik huyunu bırakmadı.

SEMİH: Çok düzeldi. Çok çalışıyor. Yalnız kızınca küfür ediyor.

RECEP: Tembel. Devamlı ateş başında oturur. Kavgadan kaçacağını zannetmem.

FEVZİ: Fena değil. Yalnız biraz bencil.

BAHADIR: Daha pek alışamadı. Şikayetçi. Karar vermek için beklemek lazım.

METİN AZERİ (Metin Yıldırımtürk): Fazla yük taşımak haricinde çok iyi. Karakter sahibi. Güvenilir.

HACI: Aramıza girmesi acayip oldu. Tevkif etme gibi bir durumu var. Düze inip bazı işlerini halletmek istiyor. Hasta olduğundan yakınıyor.

YUSUF: Yoldaşlarla konuşmayı pek bilmiyor. Sinirli. Ama düzelir.

CEMAL: İyi niyetli. Çalışkan. Ortama uymak için kendini çok zorluyor. Ortama uyuyor.

ASAL: Hiç de Alp'in dediği gibi değil. Aksi konuşuyor. Pek işe gelmiyor. Yoldaşların bazen kalbini kırıyor.

ADEM: Fıtık gerekçesi ile son zamanlarda işten kaçıyor, Tembel. Açlıktan şikayetçi. Çok küfür ediyor.

HASAN: Köylü devrimci iyi niyetli. İdeolojik bakımdan biraz zayıf.

HÜSEYİN: Yürümesi, yük taşıması iyi. Yanımızda iken devamlı yatıyor. Soğuktan şikayet ediyor.

"Gerilla Günlüğünün" diğer bölümlerinde günlük yaşantılarını, nöbet tutmaktaki aksaklıkları, çobanlardan yiyecek temin edişlerini, geceleri keşif yapmak için saatlerce yürüdüklerini, aralarında çıkan tartışmaları anlatan Yalçıner, 25 Mayıs Salı günkü sayfasına da şöyle yazmış;

"25 SALI: Komutanlar toplanarak vaziyet görüşüldü. Teferruat, yarın planlanmak üzere bırakılmakla birlikte, iki gruba ayrılarak hem üssü basmaya hem Gölbaşı hareketini yapmaya karar verildi. Muhtemelen üssü basacak olan arkadaşlar akşam yola çıkacak. Bu karar bizi hem miskinlikten, hem moral bozukluğundan kurtaracak. Şöyle bir baktım da, moral bozukluğu ve can sıkıntısından bütün günü sus pus düşünerek geçiren güvenilir yoldaşların (bir iş yapmakla yanıp tutuşan) gözlerinin içi güldü.

Tarih boyunca İŞKENCE

Hazırlayan: R. Kısacık

Yakın Çağ işkenceleri -6-

Alman faşizminin ölüm kampları

● Nazilere son ölüm darbesi indirilinceye kadar milyonlarca insan aklın alamayacağı işkencelerle yok edildi.

● Önceleri insanların yakılmasının sorumlusunun birkaç Nazi olduğu sanılıyordu. Ancak daha sonra Nazilerin işkenceleri ve insanları en vahşi bir şekilde öldürülmesini sistemli bir şekilde planladıkları ortaya çıktı.

● İşkence aletleri ve insan fırınlarının yapılması Alman işadamları içinde şiddetli bir rekabete yol açmıştı.

ÖLÜM kampı, Nazilerin Almanya'da insanları öldürmek için açtığı, sayıları 1150 kadar olan ölüm evleridir. Komünistler, sosyalistler, sosyal demokratlar, Yahudiler ve Alman olmayan herkes kamplara toplanmıştı. Bu kamplar, kapitalistlerin kâr kaynağı gibiydi.

Kamplarda, insanlar kobay gibi kullanılıyorlardı. Özellikle İ. G. FARBEN ve Krupp, bu kamplarda önemli araştırmalar yapmış, birer kimyagerdi. Bu araştırmalarda 5 kuruş bile ödememişlerdir.

Her kampta, günde 6 bin kişinin yakılacağı büyüklükte fırınlar yapılmıştı. İnsanlar yakılmadan önce, ağızlarından altın ve krom gibi madeni dişler sökülüyor, bunlar Alman Merkez Bankasında SS'ler hesabına yatırılıyordu. Eli iş tutanlar, kapitalistlerin hesabına çalıştırılıyorlardı.

Alman orduları, Sovyet topraklarına girince insan soyunun ne kadar soğuğa dayanabileceğini ölçmek için deneyler yapılıyordu. Bu deneylerde, insanlar çırılçıplak ediliyor ve karların içerisine gömülüyordu. Çoğu kez, buzlu sulara atılıyorlardı. 6 milyon insanın yok edildiği ölüm kamplarında, insanlığın bu denli aşağılanmasına karşı ilk isyan Treblinka Kampında çıkmıştır. İsyana katılanların tümü de yok edilmiştir.

Sistemli yavaş yavaş öldürme

ALMAN Nazizminin başa geçer geçmez uyguladığı yöntemlerden biri de, Nazizme karşı çıkanları ve Yahudileri kamplara toplamak, onları sistemli bir şekilde yok etmek olmuştu. Toplama kamplarının özelliği, Nazizme karşı olanların birden değil, ama sistemli bir şekilde yavaş yavaş öldürülmeleriydi. İnsan emeğinin, en kaba şekilde sömürülmesi, bu kamplarda toplanan tutuklulara akla gelmedik işkenceler uygulanmasıydı.

Kamplar, Hitler'in iktidara gelmesiyle birlikte büyük bir çoğalma gösterdi. Hitler, toplama kamplarının yönetimini SS'lere bırakmıştı. SS'ler, kendilerinden umulan büyük bir beceriklilik ve acımasızlıkla kampları örgütlediler. Tüm toplama kamplarının yönetiminin başlarındakine, "Totenkopfverbaende" ölü başlılar deniyordu. Yönetim bunların elindeydi. "Ölü Başlılar" 12 yıl gönüllü askerlik yapmış, en sert, en acımasız Naziler arasından seçiliyordu. Siyah ceketlerinin üzerinde kuru kafa ile ölü kemikleri vardı.

Dachau Kampının ilk komutanı Theodor Eicke, bir süre sonra tüm kampların baş yöneticisi oldu. Bu kampların en büyüğü, Weimar yakınlarındaki Sachsenhausen'de kurulmuş olan Dachau Kampıydı. 1938'de Avusturya'nın işgalinden sonra Linz yakınlarında, Mauthausen kampı kuruldu.

İşkence tüccarı işadamları

NAZİLERE son ölüm darbesi indirilinceye kadar, milyonlarca insan, aklın alamayacağı işkencelerden geçirildi. Yine milyonlarca insan, yine bu kamplarda öldürüldü. Himmler'in emrindeki adamların buluşu olan korkunç işlemler de henüz bilinmiyordu. İnsanların, Nazi tıp araştırmaları (!) için birer kobay olarak kullanıldıkları imha kampları savaş başladıktan sonra ortaya çıktı. Savaşın sonunda, Almanya'da kitle halinde yapılan bu cinayetlerin genellikle birkaç SS liderinin eseri olduğuna inanılıyordu. Ama Nürnberg duruşmalarının tutanakları, bunun böyle olmadığını ortaya çıkardı. Eldeki kayıtlar, bu ölüm mekanizmalarını kurmak ve öldürücü makinalar siparişleri alabilmek için Alman işadamları arasında, şiddetli bir rekabet bulunduğunu göstermektedir. İnsan yakma fırını bile ihaleyle Erfurt'da bir firmadan alınmıştır. Tüm bu modern makinaların, büyük rekabetler sonucu ihalelerle alınmasına karşın, yine de cesetlerin yakılmasına yetmiyordu. Çok üstün kalitede yapılan Krematoryumlar, birçok kampların ihtiyacını karşılayamıyordu. Özellikle, Auschwittz'de günde 6 bin kişinin yakılması gerekiyordu. Örneğin, 1943'de, 46 gün içerisinde bu kampta yalnız 300 bine yakın Macar Yahudisinin yakıldığı belirtiliyordu.

Gaz odaları bile istenen ölçüde değildi. Bunun üzerine Eirsatzkommando yöntemleriyle, kitle halinde kurşuna dizilmeler başladı. Öylesine vahşi tablolarla karşılaşılıyordu ki, yarı yanmış ağır yaralı kişilerin üzerinden buldozerler geçiriliyor, yanmayla birlikte ezilerek bu insanlar yok ediliyordu. Cesetler, kampın yakınlarında açılan kocaman çukurlara dolduruluyordu. Cesetlerin çoğu, yakılıyordu. Yakılmadan önce, altın dişler toplanıyor, eritiliyor ve Yahudilerden alınan diğer değerli eşyalarla birlikte Rechsbank'a gönderiliyordu. Banka, Himmler ile Banka Başkanı arasında yapılan gizli bir anlaşmayla SS'ler adına saklıyordu. Yahidilere, yeni yerleştirecekleri yerlere götürdüklerini, bu nedenle değerli eşyalarını almaları söylendiğinde; yüzük, küpe bilezik ve daha başka yığınlarla değerli eşyalar toplanıyordu. Eşyalarla birlikte, paralara da el konuyordu. Auschwitz toplama kampı, özellikle Polonyalı siyasi tutuklular için kurulmuştu (1940). Sonraları daha korkunç bir yer halini aldı. Burada kömür madeni kurulacak, ucuz tutuklu işçiler çalıştırılacaktı. Kampın başına İ. G. Farben getirildi. Farben "Belsen Kasabı" diye anılıyordu.

Josef Kramer ile cinayetten cezaevinde yatan iki kişiyi kampa getirtti. Kampın 4 kocaman gaz odası ve birçok krematoryumu (Ceset yakma fırınları) vardı. Böylece, Polonya'daki Treblka, Sibibor, Belsen, Chelmno Kamplarında daha çok insan öldürülmeye başlandı. Kampta öldürülenlerin kesin sayısını Nürnberg Mahkemesinde, yeminli ifadesi alınan Hössin, "Gazla boğulmak ve yakılmak suretiyle 2 milyon 500 bin insan, çeşitli işkencelerden sonra öldürüldü. En az yarım milyon insan, açlık ve hastalıktan öldü. Böylece kampta ölenlerin sayısı 3 milyonu geçiyrordu" diyordu, ama sonradan kampta incelemeler yapan Sovyet hükümeti, bu kampta 4 milyon kişinin akıl almaz işkenceler sonucu öldürüldüğünü açıklıyordu.

Yarın: Fare yerine kullanılan insanlar

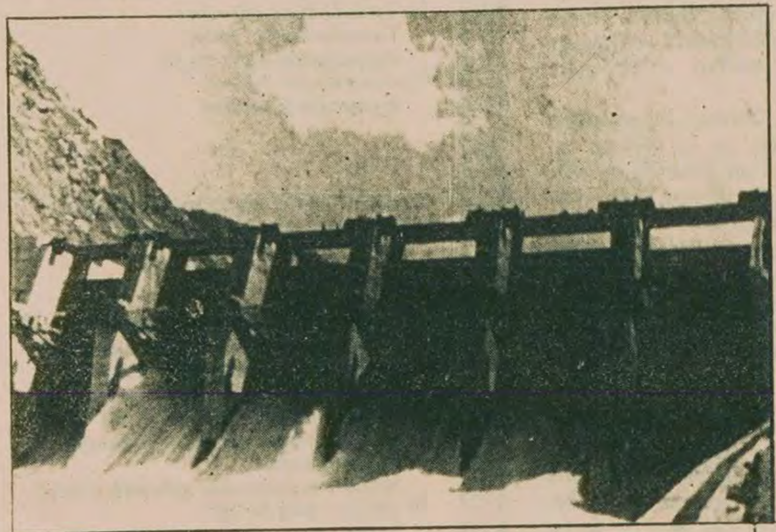
TV'de HABER YORUM MAGAZİN

Ömer Şerif

Michael Caine

22.25 TV'de Sinema — Son Vadi

Yönetmen: J.B.Pick
Oyuncular: Michael Caine, Ömer Şerif Florinda Bolkan, Migel Davenport, Arthur O'

Son Vadi ne Ömer Şerif'in, ne Michail Caine'in, ne de Florinda Bolkan'ın önemli bir filmi değil, ancak ünlü isimlerin yeraldığı film seyredilmeye değer.

Fogart, 1681 savaşlarının 12. yılında, Protestan askerlerinden kaçan Katolik bir öğretmendir. Fogart savaşın elini uzatamadığı bir vadideki bir köye sığınır. Ancak onu izleyen askerler de köyü bulurlar. Fogart, askerleri, kışı o köyde geçirmeye ve köye dokunmamaya ikna eder.

22.00 BEYAZ ELMAS

Yavuz Tarakçıoğlu'nun 3 bölüm olarak hazırladığı programın bugün yayınlanacak olan "Büyük Güç" adlı ilk bölümünde insanoğlunu baraj yapmaya iten nedenler araştırılıyor. Barajların önemi üzerine hazırlanmış programda barajlardan yararlanma yolları anlatılacak.

TELEVİZYONDA BUGÜN

17.00 HABERLER	18.50 STÜDYO 1	20.55 HANGİSİ DOĞRU
17.05 AKŞAMA DOĞRU	19.50 UYKUDAN ÖNCE	22.00 BEYAZ ELMAS
18.00 HABERLER	20.00 HABERLER	22.25 TV'DE SİNEMA
18.05 UZAY 1999	20.50 SAZ ESERLERİ	23.50 HABERLER